

Datum
2023-11-13Instans
Sociala omsorgsnämnden

Sociala omsorgsnämndens ledamöter och ersättare kallas härmed till sammanträde **måndagen den 20 november 2023 kl. 17:30**

Plats: **Fabriksgatan 12, plan 1 – Lärosal 101.**

Sociala omsorgsnämndens sammanträde är öppet för allmänheten. Nämndens sammanträden hålls dock alltid inom stängda dörrar i ärenden som avser myndighetsutövning eller omfattas av sekretess.

Yvonne Persson
Sociala omsorgsnämndens
Ordförande

Magnus Stenmark
Förvaltningschef

**Partigruppmöten för politisk beredning sammanträdesdagen,
Bryggaregatan 15, plan 5.**

Mitt S-samverkan, sammanträdesrummet Granen, kl. 16.30

Moderaterna och Kristdemokraterna, sammanträdesrummet Tallen, kl. 16.30

Sverigedemokraterna, sammanträdesrummet **Pilen, OBS! Från kl. 16.00**

Vänsterpartiet, sammanträdesrummet **Sälgen, OBS! Från kl. 16.00**

Förhinder anmäls alltid till Josefine Christiansen,
033 353854 eller via e-post: josefine.christiansen@boras.se

Ärendelista

1. Beredning av ärenden i gruppmöte
2. Upprop och val av protokolljusterare
3. Allmänhetens frågestund
4. Fastställande av föredragningslista
5. Förvaltningen informerar
6. Tilldelningsbeslut upphandling Husbondegatan 4 (Sekretess)
Dnr 2023-00218 1.1.3.1
7. IVO - Begäran om yttrande 20 november (Sekretess)
Dnr 2023-00217 1.1.3.1
8. IVO - Begäran om yttrande 4 december (Sekretess)
Dnr 2023-00215 1.1.3.1
9. Månadsuppföljningar ekonomi 2023
Dnr 2023-00042 1.2.4.1
10. Initiativärende: Ett center för daglig verksamhet
Dnr 2023-00190 1.1.3.1
11. Sammanslagning av servicelägenheter
Dnr 2023-00173 1.1.3.1
12. Inriktningsdokument för funktionshinderverksamheten
Dnr 2023-00097 1.1.3.1
13. Rapportering av ej verkställda gynnande beslut och avbrott av insats enligt
SoL och LSS t.o.m. 30 september 2023
Dnr 2023-00086 3.7.0.9
14. Handlingsplan 2024 - Ekologiskt Hållbart Borås
Dnr 2023-00154 1.1.3.1
15. Sammanträdesdagar för Sociala omsorgsnämnden och Socialutskottet 2024
Dnr 2023-00209 1.1.3.0
16. Redovisning av delegationsbeslut 2023
Dnr 2023-00004 1.1.3.1
17. Redovisning av inkomna och avgivna skrivelser 2023
Dnr 2023-00005 1.1.3.1
18. Övriga frågor

Månadsuppföljningar ekonomi 2023

Sociala omsorgsnämndens beslut

Sociala omsorgsnämnden beslutar att godkänna månadsuppföljning ekonomi t.o.m. oktober 2023.

Sammanfattning

Sociala omsorgsnämnden redovisar en budgetavvikelse till och med oktober med -4 181 tkr. Tio tolfedelar av nämndens buffert ingår i resultatet med 6 028 tkr. Nämndens buffert under året är 8 038 tkr. Prognosen för helåret är i nuläget - 4 mkr. I nämndens resultat till och med oktober ingår även kostnader för arbetsskor med 320 tkr och dessa kommer att undantas från nämndens slutliga resultat för 2023.

Nämndens underskott beror delvis på att intäkterna är lägre än budgeterat samt att kostnader för material och tjänster är högre än budgeterat. Avvikande på intäktssidan är lägre ersättningar från försäkringskassan då försäkringskassans intäkter är budgeterade per assistansärende utifrån hur det såg ut i höstas och under tiden har flera stora ärenden avslutats och därför utförs inte längre någon assistans där. Ytterligare ett stort ärende har avslutats under oktober månad vilket har bidragit till att den negativa avvikelsen på intäktssidan är ännu högre. Personalkostnader ligger i balans i jämförelse med tidigare perioder vilket beror på att nämnden har fått utökat kommunbidrag i form av lönekomensation.

Avvikande på kostnadssidan är kostnader för material och tjänster som är högre än budgeterat. Underskottet beror på inköp av inventarier, kostnadsökning av köpta tjänster på grund av OPI- och KPI index där båda två är betydligt mycket högre för 2023 än vad vi har räknat med i budgeten. Avvikande på kostnadssidan är även lokalhyreskostnader då Sociala omsorgsnämnden betalar lokalhyra för gemensamma ytor som tidigare betalades av LFN samt nya lokaler på gruppbestäder där lokalhyran är i stort sätt dubbelt så dyrt i jämförelse med gamla lokaler. Sociala omsorgsnämnden har även fått ökade hemtjänstkostnader på grund av att våra brukare blir äldre och har större behov av den insatsen vilket gör att nämnden får ökade kostnader för köpta tjänster.

Beslutsunderlag

1. Månadsrapport oktober 2023 Sociala omsorgsnämnden

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen

Yvonne Persson
Ordförande

Magnus Stenmark
Förvaltningschef

BORÅS STAD

Månadsrapport Oktober 2023

Sociala omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Nämndens verksamhet	3
2.1 Resultat	3
2.2 Budgetavvikelse	4
3 Verksamhetsmått	7
3.1 Funktionshinderverksamhet LSS.....	7
3.2 Funktionshinderverksamhet SoL	7

1 Inledning

För att Sociala omsorgsnämnden ska kunna bibehålla och utveckla kvaliteten i verksamheterna krävs att förvaltningen arbetar aktivt med utveckling, innovation och ständiga förbättringar för att kunna möta en framtida välfärd som bygger på minskad ekonomisk ram samtidigt som antalet brukare ökar och färre personal utför stöd/omsorg. Det arbetas därför fram en ny verksamhetsplan i tillitsresans tecken och nämnden och förvaltningen har identifierat två målbilder för att staka ut de viktigaste områdena att lägga fokus på de kommande åren. Tanken är att jobba mot några få målkriterier och säkra kvalitet istället för kvantitet. På detta sätt kan förvaltningen arbeta med sina kvalitetsmål och dessa kan enkelt kommuniceras ut i organisationen och därmed också vara kända för våra medarbetare och få effekt och nytta för våra brukare. Målområdena är:

- Att den enskilde ska kunna vara delaktig och ha inflytande över sin egen livssituation. Genom att ta vara på den enskildes egna upplevelse och uppmuntra till kunskapsutveckling baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet kan förvaltningen möta dagens och framtidens behov från målgrupperna.
- Förvaltningens arbetsgivarvarumärke ska stärka vård- och omsorgsyrkens attraktivitet. Förvaltningen ska arbeta systematiskt med introduktion samt kompetenshöjande insatser i syfte att säkra kvaliteten i verksamheten och understödja medarbetares utveckling. Därtill har förvaltningens verksamheter en god och hållbar arbetsmiljö som ger friska och engagerade medarbetare med möjlighet till ett långt och berikande yrkesliv. Ett arbete på Sociala omsorgsförvaltningen skapar meningsfullhet och stolthet var dag.

Sociala omsorgsnämnden redovisar till och med oktober ett underskott med -4 181 tkr. Tio tolfte delar av nämndens buffert ingår i resultatet med 6 698 tkr. Nämndens buffert under året är 8 038 tkr. Prognosen för helåret är i nuläget - 4 mkr.

2 Nämndens verksamhet

2.1 Resultat

Ekonomiskt sammandrag

tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Period- avvikelse	Årsbudget	Prognos avvikelse
Statsbidrag	12 976	13 976	-1 000	17 131	0
Avgifter och övriga intäkter	88 499	97 654	-9 155	117 298	-10 000
Summa intäkter	101 475	111 630	-10 155	134 429	-10 000
Personalkostnader	-482 594	-486 003	3 409	-581 168	0
Lokalkostnader	-19 929	-19 462	-467	-23 435	-500
Material och tjänster	-273 966	-270 234	-3 732	-324 866	-1 500
Kapitalkostnader	-494	-560	66	-672	0
Summa kostnader	-776 983	-776 259	-724	-930 141	-2 000

Buffert	0	-6 698	6 698	-8 038	8 000
Nettokostnad	-675 508	-671 327	-4 181	-803 750	-4 000
Kommunbidrag	671 327	671 327		803 750	
Resultat efter kommunbidrag	-4 181	0		0	

Resultatanalys

Sociala omsorgsnämnden redovisar en budgetavvikelse till och med oktober med -4 181 tkr. Tio tolfedelar av nämndens buffert ingår i resultatet med 6 028 tkr. Nämndens buffert under året är 8 038 tkr. Prognosen för helåret är i nuläget - 4 mkr. I nämndens resultat tom oktober ingår även kostnader för arbetsskor med 320 tkr och dessa kommer att undantas från nämndens slutliga resultat för 2023.

Nämndens underskott beror delvis på att intäkterna är lägre än budgeterat samt att kostnader för material och tjänster är högre än budgeterat. Avvikande på intäktssidan är lägre ersättningar från försäkringskassan då försäkringskassans intäkter är budgeterade per assistansärende utifrån hur det såg ut i höstas och under tiden har flera stora ärenden avslutats och därför utförs inte längre någon assistans där. Ytterligare ett stort ärende har avslutats under oktober månad vilket har bidragit till att negativ avvikelse på intäktssidan är ännu högre. Personalkostnader ligger i balans i jämförelse med tidigare perioder vilket beror på att nämnden har fått utökat kommunbidrag i form av lönekomensation.

Avvikande på kostnadssidan är kostnader för material och tjänster som är högre än budgeterat. Underskottet beror på inköp av inventarier, kostnadsökning av köpta tjänster p.g.a. OPI- och KPI index där båda två är betydligt mycket högre för 2023 än vad vi har räknat med i budgeten. Avvikande på kostnadssidan är även lokalhyreskostnader då Sociala omsorgsnämnden betalar lokalhyra för gemensamma ytor som tidigare betalades av LFN samt nya lokaler på gruppboende där lokalhyran är i stort sätt dubbelt så dyrt i jämförelse med gamla lokaler.

2.2 Budgetavvikelse

Verksamheternas nettokostnader

tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Period avvikelse	Årsbudget	Prognos avvikelse
Central administration					
Intäkt	1 636	1 523	113	1 818	0
Kostnad	-29 768	-29 589	-179	-35 498	500
Nettokostnad	-28 132	-28 066	-66	-33 680	500
Politisk verksamhet					
Intäkt	0	0	0	0	0
Kostnad	-1 280	-1 368	88	-1 640	0
Nettokostnad	-1 280	-1 368	88	-1 640	0
Vård och omsorg i ordinärt boende					
Intäkt	10 162	8 874	1 288	11 589	0
Kostnad	-34 496	-28 367	-6 129	-35 189	-5 400

tkr	Utfall perioden	Budget perioden	Period avvikelse	Årsbudget	Prognos avvikelse
Nettokostnad	-24 334	-19 493	-4 841	-23 600	-5 400
Vård och omsorg i särskilt boende					
Intäkt	7 298	7 443	-145	8 931	0
Kostnad	-79 815	-80 865	1 050	-96 636	1 400
Nettokostnad	-72 517	-73 422	905	-87 705	1 400
Insatser enl LSS					
Intäkt	133 461	142 537	-9 076	176 674	-9 900
Kostnad	-677 518	-678 634	1 116	-818 252	
Nettokostnad	-544 057	-536 097	-7 960	-641 578	-9 900
Övrig vård och omsorg					
Intäkt	4 119	4 333	-214	5 539	
Kostnad	-9 306	-10 515	1 209	-13 048	1 400
Nettokostnad	-5 187	-6 182	995	-7 509	1 400
Buffert					
Intäkt					
Kostnad		-6 698	6 698	8 038	8 000
Nettokostnad		-6 698	6 698	8 038	8 000
Totalt					
Intäkt	156 676	164 710	-8 034	204 551	-9 900
Kostnad	-832 183	-836 036	3 853	-992 225	5 900
Nettokostnad	-675 507	-671 326	-4 181	-787 674	-4 000

2.2.1 Central administration

Inom verksamheten central administration redovisas främst kostnader för centrala stödfunktioner.

Budgetavvikelse

Prognosen för helåret visar +500 tkr i budgetavvikelse. Avvikelsen beror på några vakanta tjänster inom stödfunktioner, där det inte blir helårskostnad under 2023.

2.2.2 Politisk verksamhet

Inom verksamheten politisk verksamhet redovisas kostnader för arvoden och övriga sammanträdeskostnader samt nämndsekreterare.

Budgetavvikelse

Prognosen för helåret visar 0 tkr i budgetavvikelse.

2.2.3 Vård och omsorg i ordinärt boende

Inom verksamheten vård och omsorg i ordinärt boende redovisas SoL insatser som utförs i ordinärt boende. Insatserna som redovisas i det här avsnittet är korttidsvård, boendestöd och hemtjänst.

Budgetavvikelse

Prognosen för helåret visar -5 400 tkr i budgetavvikelse. Minusprognosen avser både boendestöd och korttidsverksamhet socialpsykiatri där negativ budgetprognos beror framförallt på personalkostnader. Sociala omsorgsnämnden har även fått ökade hemtjänstkostnader pga. Att våra brukare blir äldre och har större behov av den insatsen vilket gör att nämnden får ökade kostnader.

2.2.4 Vård och omsorg i särskilt boende

Inom verksamheten vård och omsorg i särskilt boende redovisas bostad med särskild service enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning samt hälso- och sjukvårdsinsatser för målgruppen. Insatserna verkställs inom nämndens gruppboendestäder samt genom externa placeringar.

Budgetavvikelse

Prognosen för helåret visar +1 400 tkr i budgetavvikelse. Plusprognosen beror till största delen på avslutade externa placeringar inom socialpsykiatri men även för att det finns flera vakanta tjänster på handläggarsidan inom Myndighetsutövning.

2.2.5 Insatser enligt LSS

Nämnden har ansvar för myndighetsutövning enligt LSS. Det omfattar personer som tillhör lagens personkrets och som har behov av insatser där behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. De insatser som kan beviljas enligt LSS är personlig assistans, boende med särskilt stöd och service för vuxna, samt för barn och ungdomar, daglig verksamhet, kontaktperson, avlösarservice, ledsagarservice, korttidsvistelse samt korttidsstillsyn för skolungdomar.

Budgetavvikelse

Prognosen för helåret visar -9 900 tkr i budgetavvikelse. Nämnden har en volymökning med fler verkställda beslut inom daglig verksamhet vilket ger ökade kostnader för nämnden. Daglig verksamhet utförs enl. LOV (lagen om valfrihetssystem) med både privata utförare och inom förvaltningen. Fler deltagare på daglig verksamhet ger även en ökad kostnad för habiliteringsersättning.

Inom personlig assistans har sjukersättning till privata aktörer ökat så det avviker mot budgeten.

Nämnden har under året fått kostnadsökning av köpta tjänster p.g.a. OPI- och KPI index där båda två är betydligt mycket högre för 2023 än vad vi har räknat med i budgeten. Avvikande på kostnadssidan är även lokalhyreskostnader då Sociala omsorgsnämnden betalar lokalhyra för gemensamma ytor som tidigare betalades av LFN samt nya lokaler på gruppboendestäder där lokalhyran är i stort sätt dubbelt så dyrt i jämförelse med gamla lokaler.

2.2.6 Övrig vård och omsorg

Inom verksamheten vård och omsorg redovisas övriga insatser enligt SoL för personer med psykisk funktionsnedsättning.

Budgetavvikelse

Prognosen för helåret visar +1 400 tkr i budgetavvikelse.

3 Verksamhetsmått

3.1 Funktionshinderverksamhet LSS

3.1.1 Personlig assistans

Verksamhetsmått	Utfall Okt 2022	Utfall Okt 2023	Årsbudget 2023
Antal personer med personlig ass enl LSS	62	59	57
Antal personer med personlig ass enl SFB	181	179	183
Antal timmar personlig assistans enl LSS	14 410	16 039	168 000
Varav retroaktiva beslut, antal timmar	0	0	0

3.2 Funktionshinderverksamhet SoL

3.2.1 Insatser i ordinärt boende

Verksamhetsmått	Utfall Okt 2022	Utfall Okt 2023	Årsbudget 2023
Antal personer med boendestöd	232	217	245
Antal utförda timmar boendestöd	1 625	1 781	18 000

Richard Brevik
Handläggare

Initiativärende: Ett center för daglig verksamhet

Sociala omsorgsnämndens beslut

Sociala omsorgsnämnden beslutar att avslå initiativärendet från Ulrika Gunnarsson (KD) om att skapa ett center för daglig verksamhet i före detta gymnasielokaler på Kyllared.

Ärendet i sin helhet

25 september 2023 inkom Ulrika Gunnarsson (KD) med ett initiativärende till Sociala omsorgsnämnden i vilket de efterfrågade en utredning över möjligheten att i före detta lokaler på Kyllared skapa ett center för daglig verksamhet. Syftet med ett sådant center är enklare tillgång till facilitet samt en möjlighet till ökad samvaro hos deltagarna.

Sociala omsorgsförvaltningen har under flera år undersökt möjligheten till samlokalisering av daglig verksamhet. Lämplig lokal sett ur både lokalisering och storlek har inte hittats. En av de fastigheter som Sociala omsorgsförvaltningen tidigare undersökt är lokaler vilka föreslås i initiativärendet, före detta gymnasielokaler på Kyllared. Denna fastighet har inte bedömts som lämplig för samlokalisering av daglig verksamhet.

Fastigheten på Kyllared, kräver omfattande ombyggnation av både invändig och utvändigt miljö utifrån målgruppens behov.

Efter dialog med Lokalförvaltningsförvaltningen utifrån de behov Sociala omsorgsförvaltningen har beskrivit konstateras det att kostnaden för anpassning utifrån målgruppens behov samt medarbetarnas arbetsmiljö kan uppgå till så mycket som 60 mnkr.

Fastigheten på Kyllared och berörd tomt är i detaljplanen beskriven som industriområde. Tidigare försök att öppna skolverksamhet har inte bedömts som lämplig utifrån främst miljöaspekter i form av buller, luftföroreningar och närhet till motorväg.

Sociala omsorgsförvaltningens lokalsamordnare har också varit i kontakt med miljöförvaltningen och utifrån utemiljö är det inte heller lämpligt att bedriva verksamhet där målgruppen har mycket utevistelse.

Sociala omsorgsförvaltningen föreslår därför att Sociala omsorgsnämnden ska avslå initiativärendet från Ulrika Gunnarsson (KD) om att skapa ett center för daglig verksamhet i före detta gymnasielokaler på Kyllared.

Beslutsunderlag

1. Initiativärende: Ett center för daglig verksamhet.

Yvonne Persson
Ordförande

Magnus Stenmark
Förvaltningschef

INITIATIVÄRENDE.

September 2023.

Idag är många av Borås Stads dagliga verksamheter för personer med stöd av LSS-lagen utspridda i kommunen, med olika grad av facilitet såsom kollektiv trafik, vägar och tillgänglighet. Vi ser en synergieffekt av att samla flera olika dagliga verksamheter på samma plats, för en enklare tillgång och facilitet, samt en möjlighet till ökad samvaro för deltagarna.

Det kan bli ett nav där deltagarna flexibelt kan besöka olika inriktningar av verksamheten på ett mer tillgängligt sätt än innan, baserat på deltagarnas behov och önskemål, samt skapa och bibehålla nya kontakter. Ur personalsynpunkt ökar också synergieffekter som påverkar verksamheten positivt. Det är dessutom kostnadseffektivt då kostnader kan begränsas och samordnas vid en och samma lokal. Där kan delar av lokalen också hyras ut till fristående aktörer inom verksamhetsfältet för samverkan för deltagarnas bästa.

Vi ser hur den kommunala lokalen i Kyllared som tilltänktes som gymnasieskola skulle kunna fylla denna funktion av ett aktivitetscentrum/ Center för daglig verksamhet. Därför yrkar vi:

Att:

Förvaltningen får i uppdrag att utreda möjligheten av att skapa ett Center för daglig verksamhet på kommunens före detta gymnasielokaler på Kyllared i syfte att tillgängliggöra de olika verksamheterna för deltagarna, samt öka samarbete och flexibilitet för verksamheterna i stort.

Kristdemokraterna Borås

Ulrika Gunnarsson
Ledamot Sociala Omsorgsnämnden

Richard Brevik
HandläggareDatum
2023-11-20Instans
Sociala omsorgsnämnden
Dnr SON 2023-00173 1.1.3.1

Sammanlagning av servicelägenheter

Sociala omsorgsnämndens beslut

Sociala omsorgsnämnden beslutar att sammanslå servicebostäderna på Salängsgatan 9 och Södra Kyrkogatan 36A till en enhet.

Ärendet i sin helhet

De senaste åren har få nya brukare har flyttat in på aktuella servicebostäder samtidigt som flertalet brukare på grund av hög ålder och/eller på grund av ökat behov av stöd och omsorg har flyttat till gruppboende. Det har genererat tomma lägenheter och ett minskat antal brukare. Fagottgatan 2C har tidigare tillhört Salängsgatan 9, den delen av verksamheten har under våren 2023 avvecklats då avståndet till baslägenheten är betydligt längre än vad som är tillåtet för ett serviceboende utifrån Socialstyrelsens riktlinjer. De tre brukare som bodde på Fagottgatan 2C har nu flyttat till gruppboende respektive servicebostad inom Attendo.

Efter denna förändring kvarstår åtta brukare på Södra Kyrkogatan 36A samt nio brukare på Salängsgatan 9. Två av brukarna på Salängsgatan 9 står på kö till gruppboende då deras behov inte längre kan tillgodoses i en servicebostad. En brukare väntar på besked från kammarrätten gällande beslut om fortsatt bostad med särskild service. Inom kort kan antalet brukare på Salängsgatan 9 därmed bli så lågt som sex eller sju brukare samtidigt som det endast bor åtta brukare på Södra kyrkogatan 36A. Utifrån detta scenario kommer det inte finnas behov av två servicebostäder och personalstyrkan kommer därför på sikt att behöva justeras nedåt.

Syftet med att slå samman dessa två enheter är för att hålla en hög kontinuitet och kvalitet i verksamheten. Sedan flera år tillbaka har det varit svårt att hyra ut lägenheter belägna långt från baslägenhet. Utifrån minskat antal brukare på aktuella servicebostäder har det också inneburit ett behov av att anpassa personalresurser. Anpassningarna har lett till schematekniska svårigheter på respektive enhet som bl.a inneburit stora utmaningar för medarbetarna att planera ledigheter och ett ökat behov av vikarier i verksamheten. För respektive verksamhet har det också inneburit svårigheter att planera hälsosamma scheman som också främjar en god arbetsmiljö.

Genom en sammanslagning och en ökad samplanering av personal ökar möjligheten till en schemaläggning som främjar arbetsmiljö, trivsel och

hälsosamma scheman. Sammanslagningen innebär att antal personal och brukare på dessa två enheter uppgår till totalt 11 årsarbetare samt 17 brukare.

Brukarperspektiv

En risk – och konsekvensanalys utifrån ett brukarperspektiv har genomförts den 4 oktober 2023. Känslan hos brukarna varierar, någon tycker att det känns jobbigt men den generella känslan är att sammanslagningen känns okej, vissa tycker också att det ska bli roligt och att sammanslagningen är något positivt. Brukarna uttryckte viss oro kring att inte få behålla nuvarande personal och att det kommer bli en större grupp på boendet.

Sociala omsorgsförvaltningen tar ovanstående oro på stort allvar. Uppföljning genom kontaktperson/er för respektive brukare kommer att ske regelbundet. Målet med att slå samman enheter är att öka möjligheten till en förbättrad schemaläggning med bibehållen hög kontinuitet till nytta för våra brukare

Samverkan

1. Samverkan genom information enligt 19 § MBL har genomförts med kommunal 2023-04-26.
2. Förhandling enligt 11 § MBL med kommunal har genomförts 2023-06-07
3. Risk – och konsekvensanalys tillsammans med medarbetare och huvudskyddsombud har genomförts 2023-05-17.

Yvonne Persson
Ordförande

Magnus Stenmark
Förvaltningschef

Lovisa Lofstrand
HandläggareDatum
2023-11-20Instans
Sociala omsorgsnämnden
Dnr SON 2023-00097 1.1.3.1

Inriktningsdokument för funktionshinderverksamheten

Sociala omsorgsnämndens beslut

Sociala omsorgsnämnden beslutar att framtagandet av ett vägledande inriktningsdokument för handläggning enligt Lagen om särskild service för vissa funktionshindrade (LSS) och Socialtjänstlagen (SoL) inte ska upprättas av extern utredare.

Ärendet i sin helhet

Den 12 juni 2023 fattade Sociala omsorgsnämnden beslut om att

- framtagandet av ett inriktningsdokument för myndighetsutövning enligt LSS och SoL ska göras av en extern utredare
- uppdra åt förvaltningen att göra en översyn av Sociala omsorgsnämndens beslut om insatser enligt LSS och SoL
- översynen av Sociala omsorgsnämndens beslut om insatser enligt LSS och SoL ska göras av en extern utredare

Ensolution fick i juli 2023 ovanstående uppdrag. En översyn av Sociala omsorgsnämndens beslut om insatser enligt LSS och SoL presenterades av Ensolution på Sociala omsorgsnämndens sammanträde den 23 oktober 2023.

Sociala omsorgsnämnden beslutar att framtagandet av ett vägledande inriktningsdokument för handläggning enligt LSS och SoL inte ska upprättas av extern utredare.

Yvonne Persson
OrdförandeMagnus Stenmark
Förvaltningschef

Marita Kamsula Magnusson
Handläggare
033 358161

Datum
2023-11-20

Instans
Sociala omsorgsnämnden
Dnr SON 2023-00086 3.7.0.9

Rapportering av ej verkställda gynnande beslut och avbrott av insats enligt SoL och LSS till och med den 30 september 2023

Sociala omsorgsnämndens beslut

Sociala omsorgsnämnden beslutar att godkänna statistikrapporterna om ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen och 9 § LSS och avbrott av insats till och med den 30 september 2023.

Statistikrapporterna översänds till Kommunstyrelsen och Stadsrevisionen.

Sammanfattning

Sociala omsorgsnämnden är skyldig att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) rapportera alla beslut om beviljat bistånd enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL) och insatser enligt 9 § Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) som inte verkställts tre månader efter beslut. Rapportering ska ske en gång per kvartal.

Nämnden ska även rapportera om en insats har avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader.

Ärendet i sin helhet

Sociala omsorgsnämnden är skyldig att till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) rapportera alla beslut om beviljat bistånd enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen (SoL) och insatser enligt 9 § Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) som inte verkställts tre månader efter beslut.

Nämnden ska även rapportera om en insats har avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader.

Rapportering ska ske en gång per kvartal. När ett ärende som tidigare rapporterats som ej verkställt och sedan verkställs, ska nämnden löpande anmäla detta till IVO. Rapporteringen till IVO görs av förvaltningens utsedda rapportör i ett webbaserat system för rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS. IVO kan ansöka hos Förvaltningsrätten om att den dömer ut särskild avgift till kommun som inte inom skälig tid tillhandahåller bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL eller insats enligt 9 § LSS.

Sociala omsorgsnämnden ska också till Kommunstyrelsen och Stadsrevisionen lämna statistikrapporter över hur många gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL och 9 § LSS som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslut eller som avbrutits och inte verkställts på nytt inom tre månader.

I rapporten ska anges vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som förflutit från dagen för respektive beslut eller avbrott av insats.

Uppgifterna i rapporterna ska vara avidentifierade.

Beslutsunderlag

1. Redovisning av ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap. 1 § SoL t.o.m. den 30 september 2023
2. Redovisning av ej verkställda gynnande beslut enligt 9 § LSS t.o.m. den 30 september 2023

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen
2. Stadsrevisionen

Yvonne Persson
Ordförande

Magnus Stenmark
Förvaltningschef

2023-10-31

 Gemensam administration
Marita Kamsula Magnusson

Sociala omsorgsförvaltningen

Redovisning av ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap.1 § SoL t.o.m. den 30 september 2023

Ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap.1 § SoL t.o.m. den 30 september 2023					
Nämnd	Inga ej verkställda beslut	Ej verkställda beslut	Typ av insats	Antal dagar sedan beslut	Man/kvinna
Sociala omsorgsnämnden		X	Bostad med särskild service	940	K
		X		449	K
		X		110	K
Sociala omsorgsnämnden		X	Boendestöd	477	M
		X		296	K
		X		332	M
		X		330	K
		X		214	M
		X		200	K
		X		213	M
		X		263	M
		X		129	K
		X		229	M
		X		110	K
		X		121	K
		X		92	K
		X		151	M
Sociala omsorgsnämnden		X	Kontaktperson	165	M
		X		151	M
		X		272	M
		X		93	K

Ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap.1 § SoL t.o.m. den 30 september 2023					
Nämnd	Inga ej verkställda beslut	Ej verkställda beslut	Typ av insats	Antal dagar sedan beslut	Man/kvinna
Sociala omsorgsnämnden		X	Daglig sysselsättning	467	K
		X		467	K
		X		94	M
		X		113	K

Analys

Sociala omsorgsnämnden

Socialpsykiatri

Bostad med särskild service enligt SoL

Under det tredje kvartalet 2023 rapporterades tre beslut om bostad med särskild service som ej verkställda. Under rapporteringsperioden har ett tidigare rapporterat beslut verkställts. Verktälligheten uppger att i två av de rapporterade besluten har personerna inflyttningsdatum klart. Att personerna fått vänta beror i huvudsak på att det är viktigt att de blir erbjudna plats på lämpligt boende och inte första lediga plats. I det tredje beslutet vill personen hellre till Vård och omsorgsboende och har överklagat ett beslut om avslag, bor idag på socialpsykiatrins korttidsboende.

För att åtgärda ej verkställda beslut arbetar förvaltningen genom tät samverkan mellan myndighet, verktällighet och boendesamordnare. Befintliga platser och beviljade insatser passar väl i antalet.

Boendestöd

Under det tredje kvartalet 2023 rapporterades 14 beslut om boendestöd enligt SoL som helt eller delvis ej verkställda. Under rapporteringsperioden har tio tidigare rapporterade beslut verkställts eller avslutats. I de flesta av rapporteringarna är det brukaren själv som helt eller delvis tackat nej till sina insatser av olika skäl, exempelvis sjukdom, att insatser krockar med andra saker som läkarbesök eller besök av vänner/familj, att närstående hjälper till med insatsen istället eller att brukaren anser att hen klarar sig själv. Till största delen handlar det om att brukaren inte vill ha insatsen. Antalet rapporter ligger på samma nivå sedan föregående rapporteringsperiod.

Boendestödet arbetar kontinuerligt med motivationsarbete gentemot brukarna för att få dem att ta emot sina insatser. All tillsvidareanställd personal har gått/kommer att gå utbildning i motiverande samtal. I vissa fall kan det vara så att brukaren har ett behov av insats och får ett beslut, men är själv inte redo eller motiverad att släppa in boendestödjarna.

Boendestödet har sedan mars 2023 omorganiserats till mindre geografiska team för att kunna erbjuda en bättre personalkontinuitet och på sikt hoppas de att detta leder till en ökad benägenhet att ta emot besök. Dock ökar antalet personer/nya personer under sommaren.

Boendestödet har ett bättre samarbete med myndighetssidan. Boendestödjarna åiterrapporterar frekvent till beslutande handläggare när insatsen inte går att utföra för att brukaren inte vill ta emot eller inte har behov av stödet. Handläggarna får i sin tur

avgöra om boendestödjarna ska fortsätta försöka eller ej. I samarbete med handläggare görs nu en genomlysning av de brukare som inte tar emot eller har behov av stöd. Förhoppningen är att antalet rapporter ska minska till nästa rapporteringsperiod.

Kontaktperson enligt SoL

Under det tredje kvartalet 2023 rapporterades fyra beslut om kontaktperson enligt SoL som ej verkställda, varav tre på grund av avbrott i verkställigheten.

Verkställigheten uppger att orsaken till avbrotten är att två personer vill hålla sin insats på paus och i ett ärende är det missförstånd i utförandet. Ett ärende är ej verkställt eftersom personen har specifika önskemål.

Verkställigheten försöker komma i kontakt med dem som inte vill ha sin insats och erbjuder uppstartande av den regelbundet, i vissa fall förs en kommunikation med handläggare.

Daglig sysselsättning

Under det tredje kvartalet 2023 rapporterades fyra beslut om daglig sysselsättning enligt SoL som ej verkställda. Under rapporteringsperioden har två tidigare rapporterade beslut verkställts eller avslutats.

Verkställigheten uppger att orsaken till de ej verkställda besluten är hälsotillstånd hos de enskilda. Samtliga har löpande kontakt med arbetskonsulent för att möjliggöra återgång i sysselsättning.

2023-10-31

 Gemensam administration
Marita Kamsula Magnusson

Sociala omsorgsförvaltningen

Redovisning av ej verkställda gynnande beslut enligt 9 § LSS t.o.m. den 30 september 2023

Ej verkställda gynnande beslut enligt 9 § LSS t.o.m. den 30 september 2023					
Nämnd	Inga ej verkställda beslut	Ej verkställda beslut	Typ av insats	Antal dagar sedan beslut	Man/kvinna
Sociala omsorgsnämnden		X	Daglig verksamhet	1284	M
		X		1285	M
		X		1284	K
		X		1303	K
		X		1286	K
		X		1284	M
		X		717	M
		X		548	M
		X		625	M
		X		578	K
		X		542	M
		X		598	K
		X		428	M
		X		295	M
		X		318	K
		X		359	K
		X		303	K
		X		270	K
		X		304	K
		X		184	M
		X		193	M
		X		253	M
		X		221	M
Sociala omsorgsnämnden		X	Daglig verksamhet	207	M

Ej verkställda gynnande beslut enligt 9 § LSS t.o.m. den 30 september 2023					
Nämnd	Inga ej verkställda beslut	Ej verkställda beslut	Typ av insats	Antal dagar sedan beslut	Man/kvinna
		X		408	M
		X		151	K
		X		170	K
		X		138	M
		X		128	M
		X		95	K
		X		121	M
		X		158	M
		X		421	K
		X		298	M
Sociala omsorgsnämnden		X	Kontaktperson	1062	M
		X		549	M
		X		382	K
		X		471	M
		X		211	K
		X		156	K
		X		156	K
		X		131	M
		X		107	M
Sociala omsorgsnämnden		X	Bostad med särskild service för vuxna	3421	M
		X		2306	K
		X		2335	M
		X		1787	M
		X		1401	M
		X		1044	M
		X		674	M
		X		501	M
Sociala omsorgsnämnden		X	Bostad med särskild service för vuxna	215	M

Ej verkställda gynnande beslut enligt 9 § LSS t.o.m. den 30 september 2023					
Nämnd	Inga ej verkställda beslut	Ej verkställda beslut	Typ av insats	Antal dagar sedan beslut	Man/kvinna
		X		211	M
Sociala omsorgsnämnden		X	Korttidsvistelse	184	M
Sociala omsorgsnämnden		X	Avlösarservice	736	M
		X		736	K
		X		103	K
Sociala omsorgsnämnden		X	Personlig assistans	1013	M
		X		606	M
		X		365	K
Sociala omsorgsnämnden		X	Ledsagarservice	153	M
		X		152	K
		X		122	K
		X		122	K
		X		117	M
		X		103	K
		X		102	K
		X		92	M
		X		92	M
		X		92	M

Analys

Sociala omsorgsnämnden

Funktionshinderverksamhet

Daglig verksamhet enligt LSS

Vid utgången av tredje kvartalet 2023 rapporterades 34 beslut om daglig verksamhet enligt LSS som ej verkställda. Under rapporteringsperioden har åtta tidigare rapporterade beslut verkställts eller avslutats. För deltagare med lindrigare behov ligger orsaken huvudsakligen på individnivå med speciella önskemål om verksamhet. Hälsotillstånd är/har varit ett hinder merparten av väntetiden för ett flertal deltagare.

Förekommer även beslut om förhandsbesked där personen ännu inte flyttat från annan kommun till Borås.

För deltagare med uppehåll i verkställigheten ligger orsaken huvudsakligen på individnivå, såväl fysiska som psykiska, som gör det svårt för brukaren att komma till verksamheten. Även svårigheter för brukarna att komma tillbaka efter långt uppehåll efter att ha varit hemma p.g.a. oro för Covid eller sjukdom. I vissa fall upplever verkställigheten även att brukare inte alltid är motiverade att delta och har svårigheter att komma igång, trots att brukarna sökt insatsen.

Verkställigheten arbetar med att förbättra regelbunden kontakt för att motivera deltagare till insatsen.

Kontaktperson enligt LSS

Vid utgången av tredje kvartalet 2023 rapporterades nio beslut om kontaktperson enligt LSS som ej verkställda. Under rapporteringsperioden har två tidigare rapporterade beslut verkställts eller avslutats. Enligt ansvarig verkställighet är orsaken till de ej verkställda besluten att några brukare inte vill ha insatsen, flera brukare har valt att hålla insatsen på paus och några har specifika önskemål om uppdragstagare. I ett ärende är det ett missförstånd i utförandet och i ett ärende har det varit svårt att rekrytera.

Verkställigheten försöker regelbundet komma i kontakt med dem som inte vill ha sin insats och erbjuder uppstartande av den, i vissa fall förs en kommunikation med handläggare. Angående rekryteringsproblematik arbetar verkställigheten vidare med att bredda annonsering och alternativa rekryteringsvägar. I ärendet där ett missförstånd i utförandet inträffat har kontakt tagits med handläggare för att säkerställa att missförstånd inte uppstår. Kontaktpersonen är också uppmanad till att alltid kontakta verkställigheten om något upplevs oklart.

Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS

Vid utgången av tredje kvartalet 2023 rapporterades tio beslut om bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna som ej verkställda. Under rapporteringsperioden har två tidigare rapporterade beslut verkställts eller avslutats. Orsaker till de ej verkställda besluten beror på att personer väntar på lämplig bostad, har tackat nej till anvisad bostad, inte svarat på erbjudande om bostad eller inte vill ha erbjudanden just nu. En person har inflyttningsdatum planerat.

Nytt boende håller på att byggas och planeras vara klart våren 2024, eventuellt hösten 2024. De brukare som väntar på lämpligt erbjudande kommer att erbjudas plats där. Boendesamordnaren har regelbunden kontakt och motivationssamtal med övriga brukare och företrädare.

Korttidsvistelse enligt LSS

Vid utgången av tredje kvartalet 2023 rapporterades ett beslut om korttidsvistelse (stödfamilj) som ej verkställt. Enligt verkställigheten är rekryteringssvårigheter orsaken till det ej verkställda beslutet.

Verkställigheten annonserar och försöker bredda rekryteringsvägar med andra kanaler.

Avlösarservice enligt LSS

Vid utgången av tredje kvartalet 2023 rapporterades tre beslut om avlösarservice enligt LSS som ej verkställda. Verkställigheten uppger att orsaken till de ej verkställda besluten beror på egna önskemål kring uppstartande och utförande av insatsen och specifika önskemål om uppdragstagare.

Verkställigheten fortsätter att kontakta anhöriga regelbundet och föreslå idéer och lösningar för att komma igång med insatserna samt söker efter de önskemål som önskas hos uppdragstagare.

Personlig assistans

Vid utgången av tredje kvartalet 2023 rapporterades tre beslut om personlig assistans enligt LSS som ej verkställda/delvis verkställda. I ett ärende har brukaren assistans dag och kväll, men vill inte ha någon väntetid hemma hos sig på natten.

Verkställigheten köper tjänst natt av Vård- och äldreförvaltningen. I ett annat ärende är rekrytering en utmaning, då det är få timmar i beslutet. Ett ärende är komplicerat och andra insatser håller på att verkställas parallellt, varsam inskolning krävs. Tanken är att annan insats än personlig assistans ska kunna verkställas helt.

Verkställigheten arbetar löpande för att motivera att verkställa besluten i sin helhet. I vissa ärenden råder speciella omständigheter som gör att det är komplext och svårt att verkställa fullt ut.

Ledsagarservice

Vid utgången av tredje kvartalet 2023 rapporterades tio beslut om ledsagarservice enligt LSS som ej verkställda/delvis verkställda. Under rapporteringsperioden har fyra tidigare rapporterade beslut verkställts eller avslutats. Verkställigheten uppger att orsaken till de ej verkställda besluten ligger på individnivå, med särskilda önskemål eller önskan om att inte ha insatsen just nu. Ett ärende beror på att brukaren varit svår att komma i kontakt med initialt.

Verkställigheten arbetar fortsatt med att uppmuntra till insats och söka ledsagare utifrån de önskemål som finns beskrivna. De annonserar löpande och arbetar för att bredda annonseringen i alternativa kanaler.

Josefine Christiansen
HandläggareDatum
2023-11-20Instans
Sociala omsorgsnämnden
Dnr SON 2023-00154 1.1.3.1

Sociala omsorgsnämndens Handlingsplan 2024 Ekologiskt Hållbart Borås

Sociala omsorgsnämndens beslut

Sociala omsorgsnämnden beslutar att godkänna Sociala omsorgsnämndens Handlingsplan 2024 - Ekologiskt hållbart Borås och översända densamma till Kommunstyrelsen.

Ärendet i sin helhet

Borås Stad ska vara drivande och ledande inom miljöområdet. Med vårt gemensamma miljö- och klimatarbete vill Borås Stad skapa hälsosamma livsmiljöer, ett rikt växt- och djurliv, ökad biologisk mångfald, god klimatanpassningsförmåga och god livskvalitet för boråsarna. Borås Stads alla verksamheter ska arbeta för att minska Borås Stads negativa miljö- och klimatpåverkan från stadsutveckling, byggnation, transport, energiförbrukning och konsumtion samt öka organisationens positiva miljö- och climateffekter.

Borås Stads miljöpolicy och dess hörnpelare är vägledande i Sociala omsorgsnämndens miljöarbete. I Sociala omsorgsnämndens handlingsplan för 2024 beskrivs nämndens arbete med antagna mål kopplade till Miljöprogrammet, Energi- och klimatstrategin samt Avfallsplanen. Sociala omsorgsnämnden handlingsplan omfattar alla verksamheter inom Sociala omsorgsnämnden ansvarsområden.

Ett av Sociala omsorgsnämndens viktigaste miljöområden är mängden koldioxidutsläpp från tjänsteresor, avfallshantering i form av livsmedel samt kemikaliehantering men också verksamheternas energiförbrukning.

Ett annat viktigt område som Sociala omsorgsnämnden kommer att arbeta med under 2024 är miljökompetens hos tjänstepersoner och förtroendevalda. Nämnden ser gärna att en miljöutbildning som i större utsträckning riktar sig mot kärnpersonal i verksamheterna tas fram av Borås Stad då den som finns idag är av mer generell karaktär. Risken som finns med en sådan utbildning är att den inte prioriteras bland resterande utbildningar som kärnpersonal ska hålla uppdaterade. Utbildningen tar inte mycket tid i anspråk men varje timme som används till utbildning är en timme från brukarnära arbete. Sociala omsorgsnämnden har samtidigt runt 870 anställda med hög personalomsättning, nämnden upplever därför också utmaningar med att följa upp personalens miljökompetens.

Utöver ovanstående målområden kommer nämnden att arbeta för att under 2024 uppfylla Miljöprogrammets fyra kriterier

Handlingsplanen för ekologiskt hållbart Borås, rapporteras i verktyget Stratsys. I verktyget finns alla delar som ska rapporteras i hela Borås Stad, alltså även de delar som inte rör Sociala omsorgsnämnden. Sociala omsorgsnämndens handlingsplan innehåller bara de delar som rör nämnden. De delar som inte rör nämnden redovisas i en separat bilaga (Bilaga – Handlingsplan 2024, Ekologiskt hållbart Borås).

Beslutsunderlag

1. Sociala omsorgsnämndens Handlingsplan 2024 - Ekologiskt hållbart Borås

Samverkan

Informeras vid FSG 2023-12-04

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen

Yvonne Persson
Ordförande

Magnus Stenmark
Förvaltningschef

BORÅS STAD

Ekologiskt hållbart Borås Handlingsplan 2024

Sociala omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Miljöprogram	4
2.1 Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland	4
2.2 Hållbar konsumtion.....	4
2.3 Miljöprogrammets kriterier	6
3 Energi- och klimatstrategi	9
3.1 Kommunernas klimatlöften för Västra Götaland	9
3.2 Fossilfri vägtrafik och ökat antal resor med gång, cykel och kollektivtrafik....	9
3.3 Resurseffektiv energianvändning och -försörjning.....	10
3.4 Ökad lagring och upptag av koldioxid.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
4 Avfallsplan	11
4.1 Sortera mera	11

1 Inledning

Borås Stad ska vara drivande och ledande inom miljöområdet. Med Borås Stads gemensamma miljö- och klimatarbete vill Borås Stad skapa hälsosamma livsmiljöer, ett rikt växt- och djurliv, ökad biologisk mångfald, god klimatanpassningsförmåga och god livskvalitet för boråsarna. Borås Stads alla verksamheter ska arbeta för att minska Borås Stads negativa miljö- och klimatpåverkan från stadsutveckling, byggnation, transport, energiförbrukning och konsumtion samt öka organisationens positiva miljö- och klimateffekter.

Borås Stads miljöpolicy och dess hörnpelare är vägledande i Sociala omsorgsnämndens miljöarbete. Sociala omsorgsnämnden handlingsplan omfattar alla verksamheter inom Sociala omsorgsnämnden ansvarsområden.

Nedan beskrivs de målområden som nämnden valt att fokusera på under 2024.

Ett av Sociala omsorgsnämndens viktigaste miljöområden är mängden koldioxidutsläpp från fossila drivmedel. Sociala omsorgsnämnden arbetar efter Borås Stads riktlinjer för resor och i dagsläget används fordon som drivs av biogas till viss del i nämndens verksamheter. Rutiner för att i största möjliga mån använda sig av färdtjänst, kollektivtrafik och gång finns också upprättade. Busskort har också i större utsträckning köpts in av verksamheterna för att möjliggöra att fler resor i tjänst görs genom kollektivtrafik i stället för bil och möjligheten till hybridarbete finns i den mån verksamheten tillåter, genom digitala mötesformer.

Sociala omsorgsnämnden ser positivt på att Borås kommuns Parkerings AB av Kommunstyrelsen fått en samordnande roll att tillsammans med andra aktörer driva utbyggnad och drift av el-laddstolpar. El-laddstolparna ska vara till för både tjänstefordon och allmänheten.

Sociala omsorgsnämnden har under hösten 2023 tagit ett omtag i att se över hur stor del av förvaltningens anställda och förtroendevalda som gått en miljöutbildning. Berörda chefer har skickat ut information till sina medarbetare om miljöutbildningen och miljöprogrammet samt en påminnelse om att utföra utbildningen. Liknande information och påminnelse har också publicerats på förvaltningens intranätssida. Förtroendevalda i Sociala omsorgsnämnden har i november 2023 erbjudits tillfälle att gå en miljöutbildning, de som inte deltagit har uppmanats att genomföra den digitala utbildningen.

Sociala omsorgsnämnden upplever svårigheter att mäta antalet anställda som genomgått miljöutbildning de senaste tre åren. Nämnden har cirka 870 anställda och det är hög omsättning på medarbetare i verksamheterna. Det är också svårt att hålla ordning på när respektive medarbetare genomgick en miljöutbildning. Nämnden planerar därför att se över möjligheten att framöver få in den digitala miljöutbildningen i Heroma kompetens då detta hade underlättat uppföljning. Nämnden ser gärna att en miljöutbildning som i större utsträckning riktar sig mot kärnpersonal i verksamheterna tas fram då den som finns idag är av generell karaktär. Risken som finns med en sådan utbildning är att den inte prioriteras bland resterande utbildningar som kärnpersonal ska hålla uppdaterade. Utbildningen tar inte mycket tid i anspråk men varje timme som används till utbildning är en timme från brukarnära arbete.

Sociala omsorgsnämnden gör årligen en inventering av kemikalier i verksamheterna som rapporteras i programmet Chemgroup. I Chemgroup klassas kemikalierna utifrån dess hälso- och miljöpåverkan, ambitionen är också att fasa ut onödiga men framför allt hälso- och miljöfarliga kemikalier i största möjliga mån. I dagsläget sker inventering av dessa årligen, förhoppningen är att detta arbete framåt ska göras löpande under året som sedan kompletteras med en årlig uppföljning genom Chemgroup. SIN-listan är en databas med ämnen som enligt Chemsec uppfyller kriterierna för att vara särskilt farliga, så kallade SVHC-ämnen enligt Reach, men som ännu inte tagits upp av lagstiftningen. Denna lista är vägledande i nämndens arbete vid utfasning av farliga ämnen.

Rutiner för att minimera utskrifter och användningen av både papper och färgtoner finns upprättade. Inom verksamhetsområdet personlig assistans (område tre) kommer det under 2024 även att införas ett digitalt system för registrering av arbetstid både för att effektivisera arbetsprocessen men också för att minska användandet av papper.

Sorteringsstationer finns lokaliserade på både plan 5 och 6 i Vulkanus där personalen har möjlighet att källsortera sitt avfall. En miljöstation är även belägen på plan 5 där möjlighet för ytterligare sortering finns. Verksamheterna arbetar idag med att möjliggöra källsortering i nämndens alla verksamheter. För nämndens gruppbestäder, LSS (område fyra) är sortering också en del av verksamhetens aktiviteter för brukarna som är mycket uppskattat.

Handlingsplanen för ekologiskt hållbart Borås, rapporteras i verktyget Stratsys. I verktyget finns alla delar som ska rapporteras i hela Borås Stad, alltså även de delar som inte rör Sociala omsorgsnämnden. Sociala omsorgsnämndens handlingsplan innehåller bara de delar som rör nämnden.

De delar som rapporteras i hela Borås Stad, som inte rör nämnden redovisas i en bilaga till denna handlingsplan (Bilaga - Handlingsplan 2024, Ekologiskt hållbart Borås).

2 Miljöprogram

Miljöprogrammet beskriver ett övergripande arbetssätt som är en del i processen för att samla ihop stadens miljöarbete och samordna uppföljning av exempelvis Borås Stads energi- och klimatstrategi, avfallsplan och koldioxidbudget. En grundläggande del av miljöprogrammet är Borås Stads miljöpolicy som gäller alla verksamheter och allt arbete ska utgå från miljöpolicyns principer och krav. Miljöprogrammet ska fungera som en del i en övergripande plattform för att driva på och sätta ramarna för Borås Stads strategiska och systematiska arbete med den ekologiska hållbarhetsdimensionen.

Miljöprogrammet fastslår tre huvudområden för att nå ett miljömässigt hållbart Borås. Borås Stads verksamheter ska arbeta utifrån områdena **Hållbar natur**, **Hållbart samhälle** och **Hållbar konsumtion** och dess underliggande delområden.

2.1 Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland

I Västra Götaland arbetas det med 15 av de 16 nationella miljömålen. Miljömålet Storslagen fjällmiljö är det enda som inte är aktuellt för länet. Vi har dessutom regionala tilläggs mål i *Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland* som lyfter fram regionala särdrag och områden som kräver ytterligare insatser för tretton av miljömålen. Syftet med mål, delmål och regionala mål är att ge en tydlig struktur för det miljöarbete som Sverige bedriver lokalt, nationellt, inom EU och internationellt. Detta ska också ge struktur för en systematisk uppföljning av miljöpolitiken. Miljömålssystemet består av det övergripande Generationsmålet, de 16 miljömålen med preciseringar, samt etappmål och indikatorer. Mer om miljömål, miljömålssystem och *Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland* finns att läsa om på internet.

2.2 Hållbar konsumtion

Varor och tjänster påverkar vår miljö under hela livscykeln genom tillverkning, användning, underhåll, återbruk, återvinning, avfallshantering och transporter i alla led

2.2.1 Giffri upphandling

Borås Stad ska vid nyinköp och upphandling välja produkter med lägsta möjliga innehåll av skadliga ämnen. Att minska och fasa ut mängden skadliga och miljöfarliga ämnen inom våra verksamheter ska prioriteras utifrån SIN-listan.

SIN List är en databas med ämnen som enligt miljöorganisationen ChemSec uppfyller kriterierna för att vara särskilt farliga, så kallade SVHC-ämnen, enligt Reach, men som ännu inte har tagits upp av lagstiftningen. SIN List kan användas som en vägledning för de som vill gå före lagstiftningen och fasa ut farliga ämnen.

2.2.1.1 Utfasning av miljöfarliga och skadliga kemikalier

Indikator	Utfall 2023
Antal miljöfarliga kemikalier	6
Nämndens beskrivning Löpande arbete med att inventera kemikalier i nämndens verksamheter är igång. Registrering och klassning görs i programmet Chemgroup. Målet är att fasa ut farliga kemikalier alternativt byta ut mot andra produkter. Inventering görs i dagsläget på årsbasis, planen är att framöver göra detta löpande i verksamheterna och att en avstämning görs årligen. Antal miljöfarliga kemikalier som idag finns i Sociala omsorgsnämndens verksamheter är totalt sex stycken (hämtat 2023-11-08)	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Inventering av miljöfarliga kemikalier	 Pågående	2023-05-01	2027-01-01
Nämndens beskrivning Årlig inventering av kemikalier i Sociala omsorgsnämndens verksamheter.			

2.2.2 Livsmedel

Borås Stads alla verksamheter ska vid inköp verka för att öka andelen hållbart producerade livsmedel. Borås Stads alla verksamheter ska verka för att andelen ekologiska livsmedel ska motsvara nationella inköpsmål för ekologiska livsmedel.

2.2.2.1 BK5. Främja ekologisk livsmedelskonsumtion

Indikator	Utfall 2023
Andel ekologiska livsmedel	
Nämndens beskrivning Sociala omsorgsnämnden syftar till att arbeta mot åtagandet för ett hållbart Västra Götaland där andelen ekologiska livsmedel ska vara 60 % år 2030. Andelen ekologiska livsmedel i Sociala omsorgsnämnden verksamheter ska öka. Saknar data avseende år 2023.	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Översyn ekologiska livsmedel	 Ej påbörjad	2024-01-01	2030-01-01
Nämndens beskrivning Syftet med kartläggningen är att se över möjligheterna att öka andelen inköpta ekologiska livsmedel, utmaningar som vi står inför är just kontrollen över inköp och ekonomiska förhållningsramar. Uppföljning kommer göras på årsbasis.			

2.2.3 Cirkulära flöden

Borås Stad ska vid nyinköp eller inköp av återbrukade produkter, prioritera produkter där materialet kommer från ett cirkulärt flöde. Livslängd och möjlighet till reparation ska vara tungt vägande faktorer i upphandling av varor. Engångsartiklar ska ersättas med flegångsartiklar där det är möjligt.

2.2.3.1 Minska användningen av engångsartiklar

Indikator	Utfall 2023
Antal unika engångsprodukter	
Nämndens beskrivning Under 2024 kommer Sociala omsorgsnämnden att se över antalet unika engångsprodukter som köps in till nämndens verksamheter varje år. Syftet är att minska antalet engångsprodukter som används. Saknar data avseende år 2023.	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Kartläggning av engångsartiklar	 Ej påbörjad	2024-01-01	2024-12-31
Nämndens beskrivning Under 2024 kommer antalet inköpta engångsprodukter i Sociala omsorgsnämnden verksamheterna ses över. Syftet är att sedan se över möjligheterna att byta ut engångsprodukter till mer hållbara alternativ. De flesta engångsprodukter används i vårdsyfte vilket eventuellt kan göra de svåra att byta ut.			

2.3 Miljöprogrammets kriterier

Gemensamma, grundläggande och obligatoriska kriterier för Borås Stads arbete med ekologiska hållbarhetsdimensionen.

2.3.1 Miljöutbildning

Samtliga anställda och förtroendevalda ska genomgå en miljöutbildning och uppdatera kunskapen vart 4:e år.

2.3.1.1 Samtliga anställda ska ha genomgått en miljöutbildning.

Indikator	Utfall 2023
Andel miljöutbildade anställda (%).	14,5
Nämndens beskrivning Målet är att 100 % av anställda ska vara miljöutbildade, andelen som gått den digitala miljöutbildningen eller en likvärdig kommer följas upp varje år inför handlingsplanen. Enligt data vi fått tillgång till ska 123 personer inom Sociala omsorgsförvaltningen gått den digitala miljöutbildningen. Perioden som avses är från och med lanseringen av den digitala miljöutbildningen till och med 18 oktober 2023. Förvaltningen har svårt att få fullständiga siffror hur många inom förvaltningen som faktiskt gått en miljöutbildning, förvaltningen har tidigare år sett högre siffror och kommer därför under 2024 att undersöka detta.	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Publicering av information	 Pågående	2023-09-20	2024-12-31
<p>Nämndens beskrivning Sociala omsorgsförvaltningen har under hösten 2023 startat arbetet med att öka andelen medarbetare som har gått en miljöutbildning. Information samt en påminnelse om miljöutbildningen har publicerats på intranätet.</p>			
Påminnelse om utbildning	 Pågående	2023-09-22	2024-12-31
<p>Nämndens beskrivning Sociala omsorgsförvaltningen har under hösten 2023 startat arbetet med att öka andelen medarbetare som har gått en miljöutbildning. Ansvariga chefer har skickat information om att utföra utbildningen till sina medarbetare.</p> <p>Under 2024 kommer arbetet att fortsätta, främst vid nyanställning av personal men också ytterligare påminnelse till befintlig personal. Uppföljning kommer att göras inför nästa års handlingsplan.</p>			

2.3.1.2 **Samtliga förtroendevalda ska ha genomgått en miljöutbildning.**

Indikator	Utfall 2023
Andel miljöutbildade förtroendevalda (%).	
<p>Nämndens beskrivning Målet är att 100 % av förtroendevalda ska vara miljöutbildade, andelen som gått den digitala miljöutbildningen eller en likvärdig kommer följas upp varje år inför handlingsplanen.</p> <p>Saknar data avseende år 2023.</p>	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Utbildning	 Pågående	2023-09-01	2027-01-01
<p>Nämndens beskrivning Samtliga förtroendevalda har under hösten 2023 blivit erbjudna en miljöutbildning av Borås Stads miljökommunikatör, Johan Linderstad. De förtroendevalda som inte deltar uppmanas att utföra den digitala versionen.</p> <p>En miljöutbildning kommer erbjudas varje ny mandatperiod, under tiden sker uppföljning av andelen på årsbasis.</p>			

2.3.2 Miljöledningssystem

Varje bolag och förvaltning ska ha ett certifierat miljöledningssystem eller uppfylla kriterierna för ett certifierat miljöledningssystem.

2.3.2.1 **Miljöledningssystem**

Indikator	Utfall 2023
Har förvaltningen eller bolaget ett certifierat miljöledningssystem eller uppfyller kriterierna för ett certifierat miljöledningssystem?	 Nej

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Upprättande av miljöledningssystem	 Pågående	2023-09-22	2024-12-31
Beskrivning Sociala omsorgsförvaltningen har under hösten 2023 startat arbetet att upprätta ett miljöledningssystem. Under 2024 planerar förvaltningen att fortsätta detta arbete samt att certifiera miljöledningssystemet.			

2.3.3 Utmaningar för Västra Götaland

Varje bolag och förvaltning som berörs ska arbeta efter åtaganden i Regionala åtgärdsprogrammet för miljömål.

2.3.3.1 Utmaningar för Västra Götaland?

Indikator	Utfall 2023
Har verksamheten ansvar för något/några åtaganden inom Utmaningar för Västra Götaland?	 Nej
Nämndens beskrivning Sociala omsorgsnämnden kommer under 2024 arbeta med målet "BK5 - främja ekologisk livsmedelskonsumtion".	

2.3.4 Handlingsplaner och miljöberättelser.

Varje bolag och förvaltning ska ta fram handlingsplaner och miljöberättelser för att realisera Miljöprogrammet.

2.3.4.1 Handlingsplaner och miljöberättelser.

Indikator	Utfall 2023
Har handlingsplan och miljöberättelse tagits fram?	 Nej

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Upprättande av handlingsplan och miljöberättelse	 Pågående	2023-09-22	2024-12-31
Nämndens beskrivning Ett av fyra kriterier i det antagna miljöprogrammet är att alla förvaltningar och bolag inom Borås Stad upprätta en handlingsplan och en miljöberättelse. I Sociala omsorgsnämnden handlingsplan för 2024 beskrivs en nulägesrapport av miljöarbetet samt arbetet som gjorts för att identifiera prioriteringsområden, fastställa mål, indikationer och åtgärder. Denna handlingsplan ska enligt fastställt program revideras årsvis, nästa gång i november 2024.			

3 Energi- och klimatstrategi

Borås Stads energi- och klimatstrategi identifierar viktiga vägval inom klimatområdet i syfte att utveckla Borås som ett modernt och attraktivt samhälle i den allt snabbare globala omställningen. Alla nämnder och bolagsstyrelser inom Borås Stad ska arbeta för att integrera strategin i respektive budget och verksamhet.

Energi- och klimatstrategin innefattar både arbetet med att minska utsläppen av växthusgaser och arbetet med att förbereda samhället för effekterna av ett förändrat klimat. Strategin pekar ut de områden där det finns potential att nå bra resultat med stor effekt och det är utifrån dessa Borås Stads verksamheter ska arbeta:

- Fossilfri vägtrafik och ökat antal resor med gång, cykel och kollektivtrafik.
- Byggnation med låg klimatpåverkan
- Resurseffektiv konsumtion och produktion
- Resurseffektiv energianvändning och -försörjning
- Ökad lagring och upptag av koldioxid
- Integrering av klimatanpassning i kommunkoncernens verksamheter
- Klimatanpassning i den fysiska planeringen och befintlig bebyggelse
- Trygg och säker teknisk infrastruktur i ett förändrat klimat
- Robust och säker ledning i kris orsakat av klimatförändringar

Nämnder och styrelser förväntas kartlägga nuläget och beskriva var verksamheten har störst påverkan, samt besluta om lämpliga mål, indikatorer och åtgärder inom dessa områden.

3.1 Kommunernas klimatlöften för Västra Götaland

Kommunernas klimatlöften är en satsning inom kraftsamlingen *Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om* som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland. Klimat 2030 tar fram ett antal åtgärder som varje kommun kan göra för att minska sin klimatpåverkan och bjuder sedan in kommunstyrelserna att anta ett eller flera av dessa löften. Mer om satsningen finns att läsa på klimat2030.se

Borås Stad har deltagit i satsningen 2021 och 2022. Nästa löftesomgång gäller 2024-2026 och Borås Stad deltar även denna gång. Uppföljning sker varje år och i slutet av 2026 görs en större utvärdering.

3.2 Fossilfri vägtrafik och ökat antal resor med gång, cykel och kollektivtrafik

Utsläppen från vägtrafik är den största lokala utsläppskällan i Borås och minskar för långsamt, trots att det finns beprövade lösningar och fattade beslut. Arbetet med att minska Borås Stads egna utsläpp från persontransporter, arbetsfordon och upphandlade transporter har hög prioritet. Borås Stad ska även skapa förutsättningar för privatpersoner och näringsliv att minska körsträckor, att skapa effektivare godstransporter, att kunna välja hållbara bränslen och el och att kunna välja gång, cykel och kollektivtrafik som transportsätt.

3.2.1 Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda

Utgångsläge

Sociala omsorgsnämnden arbetar utifrån Borås Stads riktlinjer för resor i tjänst samt erbjuder årskort för kollektivtrafik genom löneavdrag. Vi främjar hybridarbete och uppmanar till användning av cykel, kollektivtrafik eller promenad istället för bil.

En riktlinje för resor på förvaltningen har tagits fram för att tydliggöra både regler kring resor i tjänst samt tillvägagångssätt för bokning av resor för Sociala omsorgsförvaltningens medarbetare.

Indikator	Utfall 2023
Mängd koldioxidutsläpp genom tjänsteresor	
Nämndens beskrivning Målet är att minska mängden koldioxidutsläpp vid tjänsteresor i nämndens verksamheter. År 2021 var nämndens koldioxidutsläpp 34 860,48 kg CO ₂ e. Klimatkompensationen för åren 2021-2023 är kopplad till dessa värden. År 2022 var nämndens koldioxidutsläpp 56 410,76kg CO ₂ e. Klimatkompensationen för dessa utsläpp kommer under 2024. 2023 års utfall kommer under år 2024.	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Kartläggning av tjänsteresor	 Ej påbörjad	2024-01-01	2024-12-31
Nämndens beskrivning Sociala omsorgsnämnden kommer under 2024 att arbeta med att kartlägga förvaltningens tjänsteresor samt möjligheten att välja andra alternativ. Vi ser också över hur många medarbetare som utnyttjar erbjudandet gällande årskort hos Västtrafik. Syftet är att se över verksamhetens användning av bil vid tjänsteresor och således också möjligheter att byta ut dessa mot cykel, kollektivtrafik eller promenad. Åtgärden syftar till att bidra till en minskad mängd koldioxidutsläpp.			

3.3 Resurseffektiv energianvändning och -försörjning

När fossil olja som basbränsle i uppvärmningssystemen fasats ut, behöver de positiva satsningarna på fjärrvärme och kraftvärmeproduktion fortsätta samtidigt som det väntar nya utmaningar. Borås Stad måste minska effektoppar i användningen av värme och el som ofta innebär beroende av fossil energi. För att gynna en ökad produktion av hållbar el med lokal användning behöver kommunkoncernen Borås Stad undersöka möjligheter att lagra energi över kort och lång tid. Utöver dessa två utmaningar behöver vi också fokusera på hushållning med energi. Även hållbara, förnybara bränslen och solceller har en miljö- och klimatpåverkan, därför är en minskad energi- och resursanvändning alltid prioriterad.

3.3.1 Minska energianvändningen i Vulkanus

Utgångsläge

Sociala omsorgsnämnden arbetar för en minskad förbrukning av energi samt mer resurseffektiv energianvändning i dess verksamheter. Förvaltningen kommer under 2024 arbeta för att minska

energianvändningen i Vulkanus. Flertalet rum har automatiska ljuskällor med rörelsesensorer och rutiner för energibesparing finns.

Indikator	Utfall 2023
Kartläggning av ljuskällor i Vulkanus	Bedömning ej gjord
Nämndens beskrivning Sociala omsorgsnämnden kommer under 2024 se över energiförbrukningen i Vulkanus lokaler samt möjligheterna att minska denna. Den påbörjade översynen av automatiska ljuskällor i Vulkanus kommer färdigställas under 2024. Tanken är att se över möjligheten att installera fler sådana i mindre mötesrum. Målet är också att se över rutiner kring för energibesparing i kontorsmiljön.	

4 Avfallsplan

Borås Stads avfallsplan ”Mot en cirkulär och hållbar framtid” berör flera olika delar av kommunens verksamheter, det lokala näringslivet samt kommuninvånarna. Avfallsplanen gäller 2021-2030 och är framtagen ihop med de andra kommunerna i Boråsregionen. Syftet med planen är att tillsammans förebygga att avfall uppstår, minska avfallets farlighet, minska negativ miljö- och klimatpåverkan och arbeta för en långsiktigt hållbar region.

Avfallsplanens målstruktur innefattar sex olika målområden, totalt 16 mål och ett antal tillhörande indikatorer. Många av Borås Stads verksamheter förväntas delta i genomförandet av planen och ska besluta om, samt följa upp, åtgärder inom de målområden som bedöms relevanta.

4.1 Sortera mera

Materialåtervinning ska vara en naturlig del av invånarnas vardag och kommunernas verksamheter. Med återvinning säkerställs ett cirkulärt materialflöde för avfall som inte kunnat förebyggas eller återbrukats, samtidigt som skadliga ämnen lyfts ur cirkeln.

Idag förbränns nästan 65 % av det uppkomna kommunala avfallet i Boråsregionen (år 2021). Kraven i EU:s avfallsdirektiv är att 60 procent av det kommunala avfallet ska materialåtervinnas 2030. Det innebär att vi nästan behöver fördubbla materialåtervinning och återbruk under de kommande tio åren.

4.1.1 Alla kommunala verksamheter och dess anställda ska år 2030 ha möjlighet att enkelt och nära kunna sortera ut sitt avfall

Indikator	Utfall 2023
Andel av kommunens verksamhet som har möjlighet till källsortering	
Nämndens beskrivning Sociala omsorgsnämnden kommer under 2024 se över möjligheten till källsortering i alla delar av nämndens verksamheter. Kartläggning och uppföljning görs på fyra separata områden. Saknar data avseende år 2023.	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Överse möjlighet till källsortering, område 2	☐ Ej påbörjad	2024-01-01	2025-01-01
Nämndens beskrivning Ansvarig verksamhetschef ser över möjligheterna för källsortering i respektive verksamhet inom sitt område.			
Överse möjligheten till källsortering, område 3	☐ Ej påbörjad	2024-01-01	2025-01-01
Nämndens beskrivning Ansvarig verksamhetschef ser över möjligheterna för källsortering i respektive verksamhet inom sitt område.			
Överse möjligheterna till källsortering, område 4	☐ Ej påbörjad	2024-01-01	2025-01-01
Nämndens beskrivning Ansvarig verksamhetschef ser över möjligheterna för källsortering i respektive verksamhet inom sitt område.			
Överse möjligheterna för källsortering, Vulkanus	☐ Ej påbörjad	2024-01-01	2025-01-01
Nämndens beskrivning Stödchefer och miljökoordinator ser över möjligheterna för källsortering i Vulkanus.			

BORÅS STAD

Bilaga

Ekologiskt hållbart Borås Handlingsplan 2024

Sociala omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
2 Miljöprogram	4
2.1 Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland	4
2.2 Nuläge	4
2.3 Hållbar natur	4
2.4 Hållbart samhälle.....	5
2.5 Hållbar konsumtion.....	6
2.6 Miljöprogrammets kriterier	8
3 Energi- och klimatstrategi	10
3.1 Kommunernas klimatlöften för Västra Götaland	11
3.2 Nuläge	11
3.3 Fossilfri vägtrafik och ökat antal resor med gång, cykel och kollektivtrafik..	11
3.4 Byggnation med låg klimatpåverkan.....	12
3.5 Resurseffektiv konsumtion och produktion	12
3.6 Resurseffektiv energianvändning och -försörjning.....	13
3.7 Ökad lagring och upptag av koldioxid.....	13
3.8 Integrering av klimatanpassning i kommunkoncernens verksamheter	13
3.9 Klimatanpassning i den fysiska planeringen och befintlig bebyggelse	14
3.10 Trygg och säker teknisk infrastruktur i ett förändrat klimat	14
3.11 Robust och säker ledning i kris orsakat av klimatförändringar.....	14
4 Avfallsplan	14
4.1 Nuläge	14
4.2 Sortera mera	14

1 Inledning

Borås Stad ska vara drivande och ledande inom miljöområdet. Med Borås Stads gemensamma miljö- och klimatarbete vill Borås Stad skapa hälsosamma livsmiljöer, ett rikt växt- och djurliv, ökad biologisk mångfald, god klimatanpassningsförmåga och god livskvalitet för boråsarna. Borås Stads alla verksamheter ska arbeta för att minska Borås Stads negativa miljö- och klimatpåverkan från stadsutveckling, byggnation, transport, energiförbrukning och konsumtion samt öka organisationens positiva miljö- och climateffekter.

Borås Stads miljöpolicy och dess hörnpelare är vägledande i Sociala omsorgsnämndens miljöarbete. Sociala omsorgsnämnden handlingsplan omfattar alla verksamheter inom Sociala omsorgsnämnden ansvarsområden.

Nedan beskrivs de målområden som nämnden valt att fokusera på under 2024.

Ett av Sociala omsorgsnämndens viktigaste miljöområden är mängden koldioxidutsläpp från fossila drivmedel. Sociala omsorgsnämnden arbetar efter Borås Stads riktlinjer för resor och i dagsläget används fordon som drivs av biogas till viss del i nämndens verksamheter. Rutiner för att i största möjliga mån använda sig av färdtjänst, kollektivtrafik och gång finns också upprättade. Busskort har också i större utsträckning köpts in av verksamheterna för att möjliggöra att fler resor i tjänst görs genom kollektivtrafik i stället för bil och möjligheten till hybridarbete finns i den mån verksamheten tillåter, genom digitala mötesformer.

Sociala omsorgsnämnden ser positivt på att Borås kommuns Parkerings AB av Kommunstyrelsen fått en samordnande roll att tillsammans med andra aktörer driva utbyggnad och drift av el-laddstolpar. El-laddstolparna ska vara till för både tjänstefordon och allmänheten.

Sociala omsorgsnämnden har under hösten 2023 tagit ett omtag i att se över hur stor del av förvaltningens anställda och förtroendevalda som gått en miljöutbildning. Berörda chefer har skickat ut information till sina medarbetare om miljöutbildningen och miljöprogrammet samt en påminnelse om att utföra utbildningen. Liknande information och påminnelse har också publicerats på förvaltningens intranätssida. Förtroendevalda i Sociala omsorgsnämnden har i november 2023 erbjudits tillfälle att gå en miljöutbildning, de som inte deltagit har uppmanats att genomföra den digitala utbildningen.

Sociala omsorgsnämnden upplever svårigheter att mäta antalet anställda som genomgått miljöutbildning de senaste tre åren. Nämnden har cirka 870 anställda och det är hög omsättning på medarbetare i verksamheterna. Det är också svårt att hålla ordning på när respektive medarbetare genomgått en miljöutbildning. Nämnden planerar därför att se över möjligheten att framöver få in den digitala miljöutbildningen i Heroma kompetens då detta hade underlättat uppföljning. Nämnden ser gärna att en miljöutbildning som i större utsträckning riktar sig mot kärnpersonal i verksamheterna tas fram då den som finns idag är av generell karaktär. Risken som finns med en sådan utbildning är att den inte prioriteras bland resterande utbildningar som kärnpersonal ska hålla uppdaterade. Utbildningen tar inte mycket tid i anspråk men varje timme som används till utbildning är en timme från brukarnära arbete.

Sociala omsorgsnämnden gör årligen en inventering av kemikalier i verksamheterna som rapporteras i programmet Chemgroup. I Chemgroup klassas kemikalierna utifrån dess hälso- och miljöpåverkan, ambitionen är också att fasa ut onödiga men framför allt hälso- och miljöfarliga kemikalier i största möjliga mån. I dagsläget sker inventering av dessa årligen, förhoppningen är att detta arbete framåt ska göras löpande under året som sedan kompletteras med en årlig uppföljning genom Chemgroup. SIN-listan är en databas med ämnen som enligt Chemsec uppfyller kriterierna för att vara särskilt farliga, så kallade SVHC-ämnen enligt Reach, men som ännu inte tagits upp av lagstiftningen. Denna lista är vägledande i nämndens arbete vid utfasning av farliga ämnen.

Rutiner för att minimera utskriften och användningen av både papper och färgtoner finns upprättade. Inom verksamhetsområdet personlig assistans (område tre) kommer det under 2024 även att införas ett digitalt system för registrering av arbetstid både för att effektivisera arbetsprocessen men också för att minska användandet av papper.

Sorteringsstationer finns lokaliserade på både plan 5 och 6 i Vulkanus där personalen har möjlighet att källsortera sitt avfall. En miljöstation är även belägen på plan 5 där möjlighet för ytterligare sortering finns. Verksamheterna arbetar idag med att möjliggöra källsortering i nämndens alla verksamheter. För nämndens gruppbestäder, LSS (område fyra) är sortering också en del av verksamhetens aktiviteter för brukarna som är mycket uppskattat.

Handlingsplanen för ekologiskt hållbart Borås, rapporteras i verktyget Stratsys. I verktyget finns alla delar som ska rapporteras i hela Borås Stad, alltså även de delar som inte rör Sociala omsorgsnämnden. Sociala omsorgsnämndens handlingsplan innehåller bara de delar som rör nämnden.

Denna bilaga innehåller både de områden som Sociala omsorgsnämnden valt att arbeta med samt de delar som hela Borås Stad övergripande arbetar med.

2 Miljöprogram

Miljöprogrammet beskriver ett övergripande arbetssätt som är en del i processen för att samla ihop stadens miljöarbete och samordna uppföljning av exempelvis Borås Stads energi- och klimatstrategi, avfallsplan och koldioxidbudget. En grundläggande del av miljöprogrammet är Borås Stads miljöpolicy som gäller alla verksamheter och allt arbete ska utgå från miljöpolicyens principer och krav. Miljöprogrammet ska fungera som en del i en övergripande plattform för att driva på och sätta ramarna för Borås Stads strategiska och systematiska arbete med den ekologiska hållbarhetsdimensionen.

Miljöprogrammet fastslår tre huvudområden för att nå ett miljömässigt hållbart Borås. Borås Stads verksamheter ska arbeta utifrån områdena **Hållbar natur**, **Hållbart samhälle** och **Hållbar konsumtion** och dess underliggande delområden.

2.1 Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland

I Västra Götaland arbetas det med 15 av de 16 nationella miljömålen. Miljömålet Storslagen fjällmiljö är det enda som inte är aktuellt för länet. Vi har dessutom regionala tilläggsmål i *Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland* som lyfter fram regionala särdrag och områden som kräver ytterligare insatser för tretton av miljömålen. Syftet med mål, delmål och regionala mål är att ge en tydlig struktur för det miljöarbete som Sverige bedriver lokalt, nationellt, inom EU och internationellt. Detta ska också ge struktur för en systematisk uppföljning av miljöpolitiken. Miljömålssystemet består av det övergripande Generationsmålet, de 16 miljömålen med preciseringar, samt etappmål och indikatorer. Mer om miljömål, miljömålssystem och *Utmaningar för ett hållbart Västra Götaland* finns att läsa om på internet.

2.2 Nuläge

2.3 Hållbar natur

Borås Stads gemensamma natur är en viktig del i att klara framtida utmaningar på miljöområdet. Borås Stad ska arbeta utifrån globala hållbarhetsmål inom Agenda 2030, nationella miljömål och antagna regionala miljömål.

2.3.1 Biologisk mångfald

Borås Stad ska arbeta för att öka den biologiska mångfalden och skapa ett rikt växt- och djurliv. Borås Stad ska vara ett föredöme genom att sköta och nyttja markinnehavet på ett sätt som skapar hälsosamma livsmiljöer för djur och växter. Borås Stad ska även arbeta för att minska negativa effekter av invasiva arter. Skyddsvärda arter, naturtyper och naturområden ska skyddas, utvecklas eller nyskapas.

2.3.2 Miljöövervakning

Arter, föroreningar, värdefulla naturtyper och naturområden inom kommunen ska kartläggas och dokumenteras.

2.3.3 Blågrön infrastruktur

Vid planering av bebyggelse och infrastruktur ska sammanhängande rekreationsstråk och ekologiska spridningskorridorer säkerställas. Borås Stad ska bibehålla eller förstärka befintliga gröna och blå stråk.

2.3.4 Levande sjöar och vattendrag

Borås Stad ska minska de miljömässigt negativa belastningarna på sjöar och vattendrag och arbeta för att skapa god kemisk och ekologisk status. Det ska fortsatt vara god närhet för människor och djur till sjöar och vattendrag.

2.3.5 Kompensationsåtgärder

Negativa konsekvenser på skyddsvärda arter eller gröna, blå och kulturella miljöer och strukturer som uppkommer av exploatering ska kompenseras.

2.3.6 Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster ska kartläggas, dokumenteras, skyddas, utvecklas eller nyskapas. Goda miljöförhållanden ska skapas genom multifunktionella lösningar där offentliga platser fyller flera olika funktioner. Fungerande ekosystemtjänster ska vara en målsättning och en indikator för att uppnå balans i ekosystem och bebyggda miljöer.

2.3.7 Kommunikation

Berörda verksamheter ska bidra till ökad kunskap om hållbar natur genom kommunikation och rådgivning såväl internt som externt.

2.4 Hållbart samhälle

Borås Stad ska bidra till att skapa ett hållbart samhälle genom att arbeta för en god samhällsplanering. Samhällets utformning ska ge en ökad motståndskraft mot pågående och kommande miljöutmaningar.

2.4.1 Ren luft, mark och vatten

Borås Stad ska minska risken för negativ påverkan från miljögifter och föroreningar i luft, mark och vatten från exempelvis verksamheter, trafik, markradon och förorenad mark, ljusföroreningar samt kartlägga exempelvis buller, vattenstatus, förorenad mark, ljusföroreningar och grönområden.

2.4.2 Mindre buller

Borås Stad ska minska negativa effekter av buller genom att använda lösningar som genom sin utformning och sitt material har en skyddande funktion samt ger positiva miljöeffekter. Borås Stad ska värna bullerfria, så kallade tysta områden.

2.4.3 Hållbar fysisk planering och bebyggelse

Vid planering av bebyggelse, infrastruktur och grönområden ska Borås Stad arbeta för att säkerställa en god och hälsosam livsmiljö för natur, djur och människor.

2.4.4 Hushållning av resurser

Borås Stad ska ha en långsiktigt god hushållning med mark- och vattenområden. Det kan exempelvis handla om att värna jordbruksmark, att värna opåverkade och ekologiskt känsliga mark- och vattenområden från exploatering samt att återskapa våtmarker.

2.4.5 Kommunikation

Berörda verksamheter ska inspirera till förändrade beteendemönster och öka kunskapen om hållbara samhällen genom kommunikation och rådgivning såväl internt som externt.

2.5 Hållbar konsumtion

Varor och tjänster påverkar vår miljö under hela livscykeln genom tillverkning, användning, underhåll, återbruk, återvinning, avfallshantering och transporter i alla led

2.5.1 Giffri upphandling

Borås Stad ska vid nyinköp och upphandling välja produkter med lägsta möjliga innehåll av skadliga ämnen. Att minska och fasa ut mängden skadliga och miljöfarliga ämnen inom våra verksamheter ska prioriteras utifrån SIN-listan.

SIN List är en databas med ämnen som enligt miljöorganisationen ChemSec uppfyller kriterierna för att vara särskilt farliga, så kallade SVHC-ämnen, enligt Reach, men som ännu inte har tagits upp av lagstiftningen. SIN List kan användas som en vägledning för de som vill gå före lagstiftningen och fasa ut farliga ämnen.

2.5.1.1 **BK3. Förbättra inomhusmiljön inom skola och förskola.**

2.5.1.2 **Utfasning av miljöfarliga och skadliga kemikalier**

Indikator	Utfall 2023
Antal miljöfarliga kemikalier	6
Nämndens beskrivning Löpande arbete med att inventera kemikalier i nämndens verksamheter är igång. Registrering och klassning görs i programmet Chemgroup. Målet är att fasa ut farliga kemikalier alternativt byta ut mot andra produkter. Inventering görs i dagsläget på årsbasis, planen är att framöver göra detta löpande i verksamheterna och att en avstämning görs årligen. Antal miljöfarliga kemikalier som idag finns i Sociala omsorgsnämndens verksamheter är totalt sex stycken (hämtat 2023-11-08)	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Inventering av miljöfarliga kemikalier	 Pågående	2023-05-01	2027-01-01
Nämndens beskrivning Årlig inventering av kemikalier i Sociala omsorgsnämndens verksamheter.			

2.5.2 Livsmedel

Borås Stads alla verksamheter ska vid inköp verka för att öka andelen hållbart producerade livsmedel. Borås Stads alla verksamheter ska verka för att andelen ekologiska livsmedel ska motsvara nationella inköpsmål för ekologiska livsmedel.

2.5.2.1 BK5. Främja ekologisk livsmedelskonsumtion

Indikator	Utfall 2023
Andel ekologiska livsmedel	
Nämndens beskrivning Sociala omsorgsnämnden syftar till att arbeta mot åtagandet för ett hållbart Västra Götaland där andelen ekologiska livsmedel ska vara 60 % år 2030. Andelen ekologiska livsmedel i Sociala omsorgsnämnden verksamheter ska öka. Saknar data avseende år 2023.	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Översyn ekologiska livsmedel	 Ej påbörjad	2024-01-01	2030-01-01
Nämndens beskrivning Syftet med kartläggningen är att se över möjligheterna att öka andelen inköpta ekologiska livsmedel. Utmaningar som vi står inför är just kontrollen över inköp och ekonomiska förhållningsramar. Uppföljning kommer göras på årsbasis.			

2.5.3 Cirkulära flöden

Borås Stad ska vid nyinköp eller inköp av återbrukade produkter, prioritera produkter där materialet kommer från ett cirkulärt flöde. Livslängd och möjlighet till reparation ska vara tungt vägande faktorer i upphandling av varor. Engångsartiklar ska ersättas med flergångsartiklar där det är möjligt.

2.5.3.1 Minska användningen av engångsartiklar

Indikator	Utfall 2023
Antal unika engångsprodukter	
Nämndens beskrivning Under 2024 kommer Sociala omsorgsnämnden att se över antalet unika engångsprodukter som köps in till nämndens verksamheter varje år. Syftet är att minska antalet engångsprodukter som används. Saknar data avseende år 2023.	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Kartläggning av engångsartiklar	 Ej påbörjad	2024-01-01	2024-12-31
Nämndens beskrivning Under 2024 kommer antalet inköpta engångsprodukter i Sociala omsorgsnämnden verksamheterna ses över. Syftet är att sedan se över möjligheterna att byta ut engångsprodukter till mer hållbara alternativ. De flesta engångsprodukter används i vårdsyfte vilket eventuellt kan göra de svåra att byta ut.			

2.5.4 Kommunikation

Berörda verksamheter ska inspirera till förändrade beteendemönster och öka kunskapen om hållbar konsumtion genom kommunikation och rådgivning såväl internt som externt.

2.6 Miljöprogrammets kriterier

Gemensamma, grundläggande och obligatoriska kriterier för Borås Stads arbete med ekologiska hållbarhetsdimensionen.

2.6.1 Miljöutbildning

Samtliga anställda och förtroendevalda ska genomgå en miljöutbildning och uppdatera kunskapen vart 4:e år.

2.6.1.1 **Samtliga anställda ska ha genomgått en miljöutbildning.**

Indikator	Utfall 2023
Andel miljöutbildade anställda (%).	14,5
Nämndens beskrivning Målet är att 100 % av anställda ska vara miljöutbildade, andelen som gått den digitala miljöutbildningen eller en likvärdig kommer följas upp varje år inför handlingsplanen. Enligt data vi fått tillgång till ska 123 personer inom Sociala omsorgsförvaltningen gått den digitala miljöutbildningen. Perioden som avses är från och med lanseringen av den digitala miljöutbildningen till och med 18 oktober 2023. Förvaltningen har svårt att få fullständiga siffror hur många inom förvaltningen som faktiskt gått en miljöutbildning, förvaltningen har tidigare år sett högre siffror och kommer därför under 2024 att undersöka detta.	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Publicering av information	 Pågående	2023-09-20	2024-12-31
Nämndens beskrivning Sociala omsorgsförvaltningen har under hösten 2023 startat arbetet med att öka andelen medarbetare som har gått en miljöutbildning. Information samt en påminnelse om miljöutbildningen har publicerats på intranätet.			
Påminnelse om utbildning	 Pågående	2023-09-22	2024-12-31

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
<p>Nämndens beskrivning Sociala omsorgsförvaltningen har under hösten 2023 startat arbetet med att öka andelen medarbetare som har gått en miljöutbildning. Ansvariga chefer har skickat information om att utföra utbildningen till sina medarbetare.</p> <p>Under 2024 kommer arbetet att fortsätta, främst vid nyanställning av personal men också ytterligare påminnelse till befintlig personal. Uppföljning kommer att göras inför nästa års handlingsplan.</p>			

2.6.1.2 Samtliga förtroendevalda ska ha genomgått en miljöutbildning.

Indikator	Utfall 2023
Andel miljöutbildade förtroendevalda (%).	
<p>Nämndens beskrivning Målet är att 100 % av förtroendevalda ska vara miljöutbildade. Andelen som gått den digitala miljöutbildningen eller en likvärdig kommer följas upp varje år inför handlingsplanen.</p> <p>Saknar data avseende år 2023.</p>	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Utbildning	 Pågående	2023-09-01	2027-01-01
<p>Nämndens beskrivning Samtliga förtroendevalda har under hösten 2023 blivit erbjudna en miljöutbildning av Borås Stads miljökommunikatör, Johan Linderstad. De förtroendevalda som inte deltar uppmanas att utföra den digitala versionen.</p> <p>En miljöutbildning kommer erbjudas varje ny mandatperiod, under tiden sker uppföljning av andelen på årsbasis.</p>			

2.6.2 Miljöledningssystem

Varje bolag och förvaltning ska ha ett certifierat miljöledningssystem eller uppfylla kriterierna för ett certifierat miljöledningssystem.

2.6.2.1 Miljöledningssystem

Indikator	Utfall 2023
Har förvaltningen eller bolaget ett certifierat miljöledningssystem eller uppfyller kriterierna för ett certifierat miljöledningssystem?	 Nej

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Upprättande av miljöledningssystem	 Pågående	2023-09-22	2024-12-31
<p>Beskrivning Sociala omsorgsförvaltningen har under hösten 2023 startat arbetet att upprätta ett miljöledningssystem.</p> <p>Under 2024 planerar förvaltningen att fortsätta detta arbete samt att certifiera miljöledningssystemet.</p>			

2.6.3 Utmaningar för Västra Götaland

Varje bolag och förvaltning som berörs ska arbeta efter åtaganden i Regionala åtgärdsprogrammet för miljömål.

2.6.3.1 Utmaningar för Västra Götaland?

Indikator	Utfall 2023
Har verksamheten ansvar för något/några åtaganden inom Utmaningar för Västra Götaland?	 Nej
Nämndens beskrivning Sociala omsorgsnämnden kommer under 2024 arbeta med målet "BK5 - främja ekologisk livsmedelskonsumtion".	

2.6.4 Handlingsplaner och miljöberättelser.

Varje bolag och förvaltning ska ta fram handlingsplaner och miljöberättelser för att realisera Miljöprogrammet.

2.6.4.1 Handlingsplaner och miljöberättelser.

Indikator	Utfall 2023
Har handlingsplan och miljöberättelse tagits fram?	 Nej

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Upprättande av handlingsplan och miljöberättelse	 Pågående	2023-09-22	2024-12-31
Nämndens beskrivning Ett av fyra kriterier i det antagna miljöprogrammet är att alla förvaltningar och bolag inom Borås Stad upprätta en handlingsplan och en miljöberättelse. I Sociala omsorgsnämnden handlingsplan för 2024 beskrivs en nulägesrapport av miljöarbetet samt arbetet som gjorts för att identifiera prioriteringsområden, fastställa mål, indikationer och åtgärder. Denna handlingsplan ska enligt fastställt program revideras årsvis, nästa gång i november 2024.			

3 Energi- och klimatstrategi

Borås Stads energi- och klimatstrategi identifierar viktiga vägval inom klimatområdet i syfte att utveckla Borås som ett modernt och attraktivt samhälle i den allt snabbare globala omställningen. Alla nämnder och bolagsstyrelser inom Borås Stad ska arbeta för att integrera strategin i respektive budget och verksamhet.

Energi- och klimatstrategin innefattar både arbetet med att minska utsläppen av växthusgaser och arbetet med att förbereda samhället för effekterna av ett förändrat klimat. Strategin pekar ut de områden där det finns potential att nå bra resultat med stor effekt och det är utifrån dessa Borås Stads verksamheter ska arbeta:

- Fossilfri vägtrafik och ökat antal resor med gång, cykel och kollektivtrafik.
- Byggnation med låg klimatpåverkan
- Resurseffektiv konsumtion och produktion
- Resurseffektiv energianvändning och -försörjning
- Ökad lagring och upptag av koldioxid
- Integrering av klimatanpassning i kommunkoncernens verksamheter
- Klimatanpassning i den fysiska planeringen och befintlig bebyggelse
- Trygg och säker teknisk infrastruktur i ett förändrat klimat
- Robust och säker ledning i kris orsakat av klimatförändringar

Nämnder och styrelser förväntas kartlägga nuläget och beskriva var verksamheten har störst påverkan, samt besluta om lämpliga mål, indikatorer och åtgärder inom dessa områden.

3.1 Kommunernas klimatlöften för Västra Götaland

Kommunernas klimatlöften är en satsning inom kraftsamlingen *Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om* som drivs av Västra Götalandsregionen och Länsstyrelsen Västra Götaland. Klimat 2030 tar fram ett antal åtgärder som varje kommun kan göra för att minska sin klimatpåverkan och bjuder sedan in kommunstyrelserna att anta ett eller flera av dessa löften. Mer om satsningen finns att läsa på klimat2030.se

Borås Stad har deltagit i satsningen 2021 och 2022. Nästa löftesomgång gäller 2024-2026 och Borås Stad deltar även denna gång. Uppföljning sker varje år och i slutet av 2026 görs en större utvärdering.

3.2 Nuläge

3.3 Fossilfri vägtrafik och ökat antal resor med gång, cykel och kollektivtrafik

Utsläppen från vägtrafik är den största lokala utsläppskällan i Borås och minskar för långsamt, trots att det finns beprövade lösningar och fattade beslut. Arbetet med att minska Borås Stads egna utsläpp från persontransporter, arbetsfordon och upphandlade transporter har hög prioritet. Borås Stad ska även skapa förutsättningar för privatpersoner och näringsliv att minska körsträckor, att skapa effektivare godstransporter, att kunna välja hållbara bränslen och el och att kunna välja gång, cykel och kollektivtrafik som transportsätt.

3.3.1 Vi arbetar med hållbart resande för våra anställda

Utgångsläge

Sociala omsorgsnämnden arbetar utifrån Borås Stads riktlinjer för resor i tjänst samt erbjuder årskort för kollektivtrafik genom löneavdrag. Vi främjar hybridarbete och uppmanar till användning av cykel, kollektivtrafik eller promenad istället för bil.

En riktlinje för resor på förvaltningen har tagits fram för att tydliggöra både regler kring resor i tjänst samt tillvägagångssätt för bokning av resor för Sociala omsorgsförvaltningens medarbetare.

Indikator	Utfall 2023
Mängd koldioxidutsläpp genom tjänsteresor	
<p>Nämndens beskrivning Målet är att minska mängden koldioxidutsläpp vid tjänsteresor i nämndens verksamheter.</p> <p>År 2021 var nämndens koldioxidutsläpp 34 860,48 kg CO₂e. Klimatkompensationen för åren 2021-2023 är kopplad till dessa värden.</p> <p>År 2022 var nämndens koldioxidutsläpp 56 410,76kg CO₂e. Klimatkompensationen för dessa utsläpp kommer under 2024.</p> <p>2023 års utfall kommer under år 2024.</p>	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Kartläggning av tjänsteresor	— Ej påbörjad	2024-01-01	2024-12-31
<p>Nämndens beskrivning Sociala omsorgsnämnden kommer under 2024 att arbeta med att kartlägga förvaltningens tjänsteresor samt möjligheten att välja andra alternativ. Vi ser också över hur många medarbetare som utnyttjar erbjudandet gällande årskort hos Västtrafik.</p> <p>Syftet är att se över verksamhetens användning av bil vid tjänsteresor och således också möjligheter att byta ut dessa mot cykel, kollektivtrafik eller promenad.</p> <p>Åtgärden syftar till att bidra till en minskad mängd koldioxidutsläpp.</p>			

3.4 Byggnation med låg klimatpåverkan

Byggmaterial såsom traditionell betong, asfalt och stål samt byggprocesser är områden som orsakar stora utsläpp. Utsläppen mäts och åtgärdas för närvarande inte i någon större omfattning. Borås Stad ska bli bättre på att välja och beställa byggentreprenader, byggmaterial och byggprocesser som är optimerade utifrån ett livscykelperspektiv. Byggnationen ska orsaka låga utsläpp under byggskedet, kräva låg energianvändning under drift och leda till ökad möjlighet till återbruk och återvinning vid rivning.

3.5 Resurseffektiv konsumtion och produktion

Inköp av resurskrävande varor, tjänster och mat står för en stor andel av boråsarnas individuella utsläpp och för Borås Stads klimatpåverkan. Arbetet med att minska dessa utsläpp går sakta och potentialen att agera med relativt enkla medel är stor. Borås Stads insatser ska fokusera på fem områden.

- 1) Inköp av varor, livsmedel och tjänster ska ske med ökad prioriteringen på minskad klimatpåverkan och hållbar resursanvändning, cirkulära användningsmodeller och minskad avfallsmängd. En ökad prioritering kräver en noggrann avvägning mot andra krav på kvalité och hållbarhet.
- 2) Öka arbetet med att sprida kunskap och inspiration och att skapa strukturella förutsättningar för invånarna att kunna konsumera mer hållbart och cirkulärt. Det hållbara valet ska vara självklart och lätt.
- 3) Stödja det lokala näringslivet i en klimatomställning genom att erbjuda bland annat rådgivning och samordning.
- 4) Stärka rollen som hållbar arbetsgivare genom att uppmuntra och underlätta för anställda att minska sitt klimatavtryck.

5) Utbilda barn och unga till klimatsmarta boråsare. Klimathänsyn och hållbar livsstil ska bli en självklar del av vardagen för nästa generation boråsare.

3.5.1 Vi gör klimatsmarta inköp

3.6 Resurseffektiv energianvändning och -försörjning

När fossil olja som basbränsle i uppvärmningssystemen fasats ut, behöver de positiva satsningarna på fjärrvärme och kraftvärmeproduktion fortsätta samtidigt som det väntar nya utmaningar. Borås Stad måste minska effekttoppar i användningen av värme och el som ofta innebär beroende av fossil energi. För att gynna en ökad produktion av hållbar el med lokal användning behöver kommunkoncernen Borås Stad undersöka möjligheter att lagra energi över kort och lång tid. Utöver dessa två utmaningar behöver vi också fokusera på hushållning med energi. Även hållbara, förnybara bränslen och solceller har en miljö- och klimatpåverkan, därför är en minskad energi- och resursanvändning alltid prioriterad.

3.6.1 Minska energianvändningen i Vulkanus

Utgångsläge

Sociala omsorgsnämnden arbetar för en minskad förbrukning av energi samt mer resurseffektiv energianvändning i dess verksamheter. Förvaltningen kommer under 2024 arbeta för att minska energianvändningen i Vulkanus. Flertalet rum har automatiska ljuskällor med rörelsesensorer och rutiner för energibesparing finns.

Indikator	Utfall 2023
Kartläggning av ljuskällor i Vulkanus	Bedömning ej gjord
Nämndens beskrivning Sociala omsorgsnämnden kommer under 2024 se över energiförbrukningen i Vulkanus lokaler samt möjligheterna att minska denna. Den påbörjade översynen av automatiska ljuskällor i Vulkanus kommer färdigställas under 2024. Tanken är att se över möjligheten att installera fler sådana i mindre mötesrum. Målet är också att se över rutiner kring för energibesparing i kontorsmiljön.	

3.7 Ökad lagring och upptag av koldioxid

Det räcker inte att minska utsläppen, utan kommunkoncernen måste även se över möjligheterna att skapa så kallade negativa utsläpp, det vill säga upptag av koldioxid. Mark och skog som Borås Stad äger och förvaltar har potential att ta upp mer koldioxid. Genom ökat kunskapsutbyte mellan Borås Stad och andra aktörer kan alla parter utveckla sitt arbete med att optimera markanvändning och skogsbruk ur ett klimatperspektiv. Även tekniska åtgärder för att binda och lagra koldioxid ska undersökas och implementeras.

3.8 Integrering av klimatanpassning i kommunkoncernens verksamheter

Borås Stad behöver integrera anpassningen i kommunkoncernens berörda verksamheter. Den kommunövergripande samordningen som berör klimatanpassningen ska fortsätta utvecklas med strukturell kunskapsfördelning och förankring i kommunkoncernen.

3.9 Klimatanpassning i den fysiska planeringen och befintlig bebyggelse

Borås Stad ska genom fysisk planering öka samhällets förmåga att hantera klimatets förändringar. Kommunkoncernen ska utveckla kommunkoncernens fastighetsbestånd, både nya och befintliga bostäder och arbetsplatser, för att hantera ett varmare och blötare klimat. Borås Stad ska aktivt bidra till att det privata fastighetsbeståndet blir klimatanpassat.

3.10 Trygg och säker teknisk infrastruktur i ett förändrat klimat

I ett förändrat klimat kommer Borås Stads infrastruktur utmanas. Funktionen av anläggningar och strukturer som säkrar grundläggande funktioner i samhälle behöver säkerställas så att de fungerar oavsett väder och klimat.

3.11 Robust och säker ledning i kris orsakat av klimatförändringar

Borås Stad är den samlande kraften i kommunen för att hantera krissituationer, även i ett förändrat klimat. I kommunens risk- och sårbarhetsanalys ska aspekter för klimatanpassning tas med för att analysera hur samhället kan skyddas vid extrema väderhändelser.

4 Avfallsplan

Borås Stads avfallsplan ”Mot en cirkulär och hållbar framtid” berör flera olika delar av kommunens verksamheter, det lokala näringslivet samt kommuninvånarna. Avfallsplanen gäller 2021-2030 och är framtagen ihop med de andra kommunerna i Boråsregionen. Syftet med planen är att tillsammans förebygga att avfall uppstår, minska avfallets farlighet, minska negativ miljö- och klimatpåverkan och arbeta för en långsiktigt hållbar region.

Avfallsplanens målstruktur innefattar sex olika målområden, totalt 16 mål och ett antal tillhörande indikatorer. Många av Borås Stads verksamheter förväntas delta i genomförandet av planen och ska besluta om, samt följa upp, åtgärder inom de målområden som bedöms relevanta.

4.1 Nuläge

4.2 Sortera mera

Materialåtervinning ska vara en naturlig del av invånarnas vardag och kommunernas verksamheter. Med återvinning säkerställs ett cirkulärt materialflöde för avfall som inte kunnat förebyggas eller återbrukats, samtidigt som skadliga ämnen lyfts ur cirkeln.

Idag förbränns nästan 65 % av det uppkomna kommunala avfallet i Boråsregionen (år 2021). Kraven i EU:s avfallsdirektiv är att 60 procent av det kommunala avfallet ska materialåtervinnas 2030. Det innebär att vi nästan behöver fördubbla materialåtervinning och återbruk under de kommande tio åren.

4.2.1 Alla kommunala verksamheter och dess anställda ska år 2030 ha möjlighet att enkelt och nära kunna sortera ut sitt avfall

Indikator	Utfall 2023
Andel av kommunens verksamhet som har möjlighet till källsortering	

Indikator	Utfall 2023
<p>Nämndens beskrivning Sociala omsorgsnämnden kommer under 2024 se över möjligheten till källsortering i alla delar av nämndens verksamheter.</p> <p>Kartläggning och uppföljning görs på fyra separata områden.</p> <p>Saknar data avseende år 2023.</p>	

Åtgärd	Status	Startdatum	Slutdatum
Överse möjlighet till källsortering, område 2	☐ Ej påbörjad	2024-01-01	2025-01-01
<p>Nämndens beskrivning Ansvarig verksamhetschef ser över möjligheterna för källsortering i respektive verksamhet inom sitt område.</p>			
Överse möjligheten till källsortering, område 3	☐ Ej påbörjad	2024-01-01	2025-01-01
<p>Nämndens beskrivning Ansvarig verksamhetschef ser över möjligheterna för källsortering i respektive verksamhet inom sitt område.</p>			
Överse möjligheterna till källsortering, område 4	☐ Ej påbörjad	2024-01-01	2025-01-01
<p>Nämndens beskrivning Ansvarig verksamhetschef ser över möjligheterna för källsortering i respektive verksamhet inom sitt område.</p>			
Överse möjligheterna för källsortering, Vulkanus	☐ Ej påbörjad	2024-01-01	2025-01-01
<p>Nämndens beskrivning Stödchefer och miljökoordinator ser över möjligheterna för källsortering i Vulkanus.</p>			

Josefine Christiansen
HandläggareDatum
2023-11-20Instans
Sociala omsorgsnämnden
Dnr SON 2023-00209 1.1.3.0

Sammanträdesdagar för Sociala omsorgsnämnden och Socialutskottet 2024

Sociala omsorgsnämndens beslut

Sociala omsorgsnämnden fastställer följande sammanträdesdagar för Sociala omsorgsnämnden och socialutskottet 2024: 22 januari, 19 februari, 18 mars, 22 april, 20 maj, 17 juni, 26 augusti, 23 september, 21 oktober, 18 november och 16 december.

Om inget annat anges börjar Sociala omsorgsnämndens sammanträden kl. 17.30 och sammanträdena för nämndens socialutskott börjar kl. 15.30.

Ärendet i sin helhet

Ett förslag till Sociala omsorgsnämndens sammanträden för 2024 har upprättats med hänsyn tagen till tider för inlämning till Kommunstyrelsen för årsredovisning 2023, budgetuppföljning till och med april och augusti 2024 samt budget 2025.

Följande måndagar föreslås som sammanträdesdagar 2024 för Sociala omsorgsnämnden och nämndens socialutskott:

22 januari
19 februari
18 mars
22 april
20 maj
17 juni
26 augusti
23 september
21 oktober
18 november
16 december

Nämndhandlingar ska finnas tillgängliga i Ciceron Assistent senast en vecka före nämndsammanträdet.

Sammanträdena hålls i Vuxenutbildningens lärosal 101 på Fabriksgatan 12, Borås, om inget annat anges.

Yvonne Persson
Ordförande

Magnus Stenmark
Förvaltningschef